

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

**BILTEN
O SIGURNOSTI CESTOVNOG
PROMETA**

2003.

Nakladnik

Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske

Kabinet ministra

Odjel za analitiku i razvoj

Ravnateljstvo policije

Odjel za sigurnost cestovnog prometa

Za nakladnika

Dražen Krtanjek

Urednik

Goran Volarević

Priredili

Vesna Bečić

Miron Huljak

Lektorica

Kornelija Baloković Krklec

Tisak

Naslovna stranica

Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske

Naklada

1000 primjeraka

ISSN 1331-2863

BILTEN JE TISKAN UZ POTPORU HRVATSKOG AUTOKLUBA

SADRŽAJ

UVOD	4
BROJČANI POKAZATELJI O CESTOVNOM PROMETU	5
VOZILA I VOZAČI	6
CESTE	11
PROMETNE NEZGODE	12
Prometne nezgode s nastrandalima prema policijskim upravama	13
Prometne nezgode prema značajkama ceste	15
Prometne nezgode prema stanju površine kolnika	17
Prometne nezgode prema meteorološkim uvjetima	18
Vrijeme zbivanja prometnih nezgoda s nastrandalima i njihove posljedice	19
Vrste prometnih nezgoda	21
NASTRADALI SUDIONICI U PROMETNIM NEZGODAMA	23
Posebna stanja	25
Vozači bez položenog vozačkog ispita	26
Nastrandala djeca	29
Uporaba sigurnosnog pojasa i zaštitne kacige	29
Vrijeme smrti sudionika	30
Nastrandali pješaci	31
Stranci kao sudionici prometnih nezgoda	32
OKOLNOSTI KOJE SU PRETHODILE NEZGODI, POGREŠKE SUDIONIKA U PROMETU I POSLJEDICE	32
KAZNENA DJELA PROTIV SIGURNOSTI JAVNOG PROMETA	36
INTERVENCIJE I PODUZETE MJERE	36
ZAKLJUČAK	37
PRILOG I. - Tablični prikaz prometnih nezgoda s posljedicama prema policijskim upravama i postajama	38
PRILOG II. - Djeca u prometu	43
PRILOG III. – Autoceste u Hrvatskoj	50

UVOD

Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske već **trideset** godina izdaje svoju redovitu godišnju publikaciju *Bilten o sigurnosti u cestovnom prometu*. Osim što su iskazani opći brojčani pokazatelji, koji se odnose na prikaz stanja sigurnosti u cestovnom prometu, u Biltenu su sadržani i podaci o stanju i kretanju te međusobnoj ovisnosti drugih, ne manje značajnih, čimbenika sigurnosti cestovnog prometa kao što su sudionici u prometu, vozila, stanje cestovne mreže i vrste cesta, okoliš i njegov utjecaj na sigurnost te podaci o prometnim nezgodama, njihovim uzrocima i posljedicama u usporedbi sa stanjem iz prethodnih godina.

Bilten je sastavljen po metodologiji praćenja koja se primjenjuje od 1995. godine i koja je većim dijelom u skladu s metodologijom praćenja prometnih nezgoda u većini europskih zemalja kao i s preporukama UN/ECE (*United Nations/Economic Commission for Europe*) o statističkom praćenju prometnih nezgoda.

“Tablični prikaz prometnih nezgoda prema policijskim upravama i postajama” otisnut je na kraju u sklopu “Priloga I.”

NAPOMENA: Sve brojčane vrijednosti i slovne napomene iskazane u zagradama (...) odnose se na 2002. godinu.

BROJČANI POKAZATELJI O CESTOVNOM PROMETU

Godina	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	INDEKS 03/02.
Broj registriranih vozila na motorni pogon	1 323 653	1 401 010	1 494 745	1 571 775	1 649 851	105,0
- pravna osoba	127 689	136 087	151 243	169 254	191 917	113,4
- fizička osoba	1 195 964	1 264 923	1 343 502	1 402 521	1 457 934	104,0
Broj registriranih motornih vozila	1 234 579	1 302 307	1 354 022	1 415 975	1 480 454	104,6
- pravna osoba	128 370	136 589	138 457	155 433	176 853	113,8
- fizička osoba	1 106 209	1 165 718	1 215 565	1 260 542	1 303 601	103,4
Broj novoregistriranih vozila na motorni pogon	111 023	113 687	135 914	128 793	143 726	111,6
- pravna osoba	14 782	17 267	25 651	31 620	36 789	116,3
- fizička osoba	96 241	96 420	110 263	97 173	106 937	110,0
Broj novoregistriranih motornih vozila	99 834	103 604	121 957	113 020	126 522	111,9
- pravna osoba	14 093	16 840	23 998	29 956	34 771	116,1
- fizička osoba	85 741	86 764	97 959	83 064	91 751	110,5
Broj stanovnika na jedno vozilo na mot. pogon	3,6	3,4	2,9	2,8	2,7	-
Dužina cesta u kilometrima	28 009	28 123	28 274	28 343	28 400	100,2
- autoseste	371	402	419	446	578	129,6
- poluautoceste i brze ceste	161	155	256	264	371	140,5
Broj prometnih nezgoda:	68 798	73 387	81 911	86 611	92 102	106,3
a) s nastrandalim osobama	12 958	14 430	15 656	17 071	18 592	108,9
- s poginulim	589	578	577	571	633	110,9
- s ozljeđenima	12 369	13 852	15 079	16 500	17 959	108,8
b) s materijalnom štetom	55 840	58 957	66 255	69 540	73 510	105,7
Broj nastrandalih osoba	18 765	21 156	22 740	24 550	26 854	109,4
- poginuli	662	655	647	627	701	111,8
- ozljeđeni	18 103	20 501	22 093	23 923	26 153	109,3
Broj zabilježenih kaznenih djela (članci 272. i 273. KZ RH)*	2 467	2 569	2 621	2 542	2 724	107,2
Broj počinitelja kaznenih djela *	2 356	2 439	2 475	2 391	2 586	108,2
Broj utvrđenih prekršaja	1 200 520	931 262	816 480	1 030 115	1 002 157	97,3
- za koje su podneseni zahtjevi za pokretanje prekršajnog postupka	307 590	186 966	193 181	203 944	322 796	158,3
- za koje su naplaćene novčane kazne na -za koje su ostavljene uplatnice	892 930	744 296	623 299	389 457	388 838	99,8
				436 714	290 523	66,5
Broj vozača vozila na motorni pogon	1 753 749	1 801 817	1 857 292	1 920 321	1 964 406	102,3

VOZILA I VOZAČI

Zaključno s 31. prosincem 2003. godine u Republici Hrvatskoj registrirano je 1 649 851 vozilo na motorni pogon (od čega 1 480 454 motornih vozila) i 1 964 406 vozača. Gotovo svaki treći stanovnik (2.7) imao je jedno vozilo na motorni pogon, svaki treći (3.0) jedno motorno vozilo, a svaki drugi (2.3) vozačku ispravu. Sve tri veličine gotovo su iste kao i prethodne godine. U odnosu na 2002. godinu registriranih vozila na motorni pogon više je za 78 076 vozila ili 5.0 posto, a vozača za 44 085 ili 2.3 posto.

Novoregistriranih vozila na motorni pogon više je za 14 933 ili 11.6 posto u odnosu na prethodnu godinu.

Prema vrsti vlasništva kod fizičkih osoba bilo je 1 457 934 vozila na motorni pogon ili 88.4 posto, a kod pravnih osoba 191 917 ili 11.6 posto od ukupnog broja registriranih vozila. U usporedbi s prethodnom godinom, vozila u posjedu fizičkih osoba više je za 55 413 ili 4.0 posto, a u posjedu pravnih osoba za 22 663 ili 13.4 posto.

U posljednjih deset godina povećao se broj registriranih vozila na motorni pogon za 823 999 vozila ili 99.8 posto. 2003. godine je registrirano i 30 477 priključnih vozila, od čega 12 087 kod pravnih osoba, a 18 390 kod fizičkih osoba, što je za 1239 ili 6.6 posto više nego prethodne godine (kod pravnih osoba više je za 731 ili 6.8 posto, a kod fizičkih manje je za 460 ili 2.6 posto). Novoregistriranih priključnih vozila bilo je 2635, a prethodne godine 2559 (njihov broj u stalnom je porastu).

Tablica 1

Opći podaci od 1994. do 2003.

Godina	Broj registriranih vozila na motorni pogon	Broj novoregistriranih vozila na motorni pogon	Broj stanovnika na jedno vozilo na motorni pogon	Broj vozača	Broj prometnih nezgoda		Broj poginulih osoba	Broj ozlijedjenih osoba
					Ukupno	S nastrandalim osobama		
1994.	825 852	86 652	5,8	2 091 074	62 120	12 846	804	17 679
1995.	841 167	92 879	5,7	1 452 849	61 656	12 668	800	17 665
1996.	1 008 878	99 744	4,7	1 526 667	59 420	11 740	721	16 182
1997.	1 142 201	141 693	4,2	1 628 919	61 685	11 652	714	16 234
1998.	1 241 522	114 789	3,9	1 701 736	67 982	12 846	646	18 118
1999.	1 323 653	111 023	3,6	1 753 749	68 798	12 958	662	18 103
2000.	1 401 010	113 687	3,4	1 801 817	73 387	14 430	655	20 501
2001.	1 494 745	135 914	2,9	1 857 292	81 911	15 656	647	22 093
2002.	1 571 775	128 793	2,8	1 920 321	86 611	17 071	627	23 923
2003.	1 649 851	143 726	2,7	1 964 406	92 102	18 592	701	26 153

Tablica 2

Registrirana vozila na motorni pogon, motorna vozila, osobni automobili i vozači po policijskim upravama u 2003. godini

Policijска uprava	Broj stanovnika u tisućama (popis 2001.)	Broj registri- ranih vozila na motorni pogon	Broj reg. motornih vozila	Broj osobnih automobila	Broj vozača	Broj stanovnika		Broj vozača	
						na jedno voz. na mot. pog.	na jedan osobni automobil	na jedno voz. na mot. pog.	na jedno motorno vozilo
REPUBLIKA HRVATSKA	4 437	1 649 851	1 480 454	1 293 421	1 964 406	2,7	3,4	1,2	1,3
Zagrebačka	1 089	449 312	424 293	370 607	515 135	2,4	2,9	1,1	1,2
Splitsko-dalmatinska	464	172 472	163 990	139 016	195 809	2,7	3,3	0,0	0,0
Primorsko-goranska	305	138 782	129 182	113 720	164 574	2,2	2,7	0,0	1,3
Osječko-baranjska	331	98 219	84 350	75 462	128 870	3,4	4,4	1,3	1,5
Istarska	206	109 340	100 909	88 183	119 363	1,9	2,3	1,1	1,2
Dubrovačko-neretvanska	123	44 294	41 091	35 349	55 599	2,8	3,5	1,3	1,4
Karlovачka	142	49 358	42 572	37 745	58 973	2,9	3,8	1,2	1,4
Sisačko-moslavačka	185	58 391	48 290	43 382	73 735	3,2	4,3	0,0	0,0
Šibensko-kninska	113	38 489	35 482	30 678	43 851	2,9	3,7	0,0	0,0
Vukovarsko-srijemska	205	52 465	45 313	40 838	78 604	3,9	5,0	1,5	1,7
Zadarska	162	56 303	52 830	45 380	67 145	2,9	3,6	0,0	0,0
Bjelovarsko-bilogorska	133	49 087	37 501	32 534	54 456	2,7	4,1	0,0	0,0
Brodsko-posavska	177	49 466	42 241	37 473	65 913	3,6	4,7	0,0	0,0
Koprivničko-križevačka	124	46 983	36 182	31 692	52 226	2,6	3,9	1,1	1,4
Krapinsko-zagorska	142	47 302	40 691	35 949	56 366	3,0	4,0	1,2	1,4
Ličko-senjska	54	16 999	14 658	12 562	18 249	3,2	4,3	0,0	0,0
Međimurska	118	46 774	39 343	34 114	53 694	2,5	3,5	0,0	0,0
Požeško-slavonska	86	27 276	21 897	19 479	48 256	3,2	4,4	0,0	0,0
Varaždinska	185	69 026	56 777	49 074	78 281	2,7	3,8	1,1	1,4
Virovitičko-podravska	93	29 513	22 862	20 184	35 307	3,2	4,6	1,2	1,5

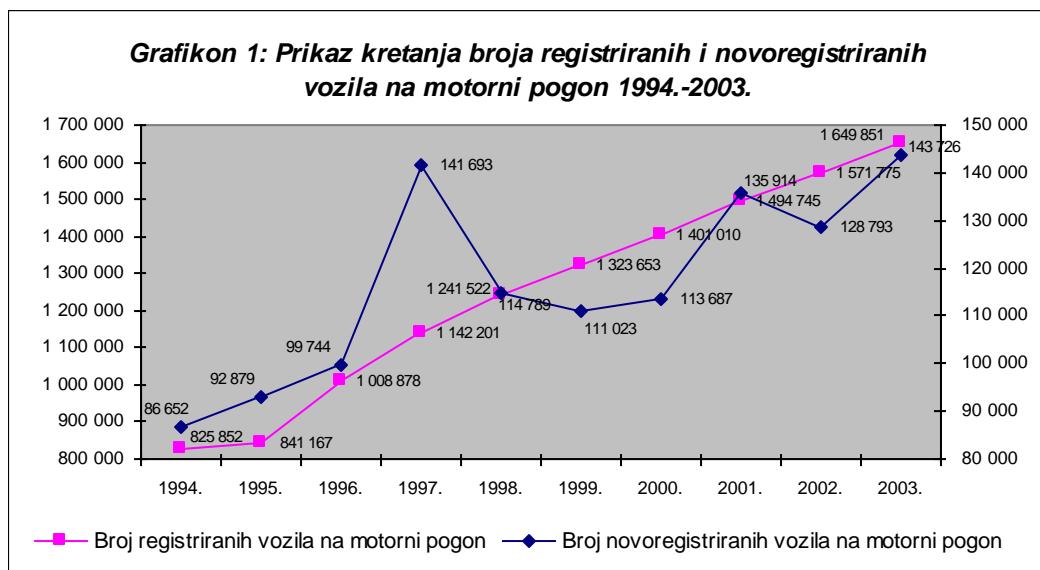
U usporedbi s prethodnom godinom, osobnih je vozila u 2003. godini više za 4,0 posto, teretnih vozila za 7,2 posto, kombiniranih vozila za 2,0 posto, mopeda za 14,3 posto, motocikala za 20,4 posto, radnih strojeva za 18,9 posto, traktora za 4,9 posto, radnih vozila za 6,4 posto i autobusa za 0,9 posto.

Novoregistriranih osobnih vozila u ovoj godini bilo je 104 521, što je za 9 307 ili 9,8 posto više u odnosu prema 2002. godini.

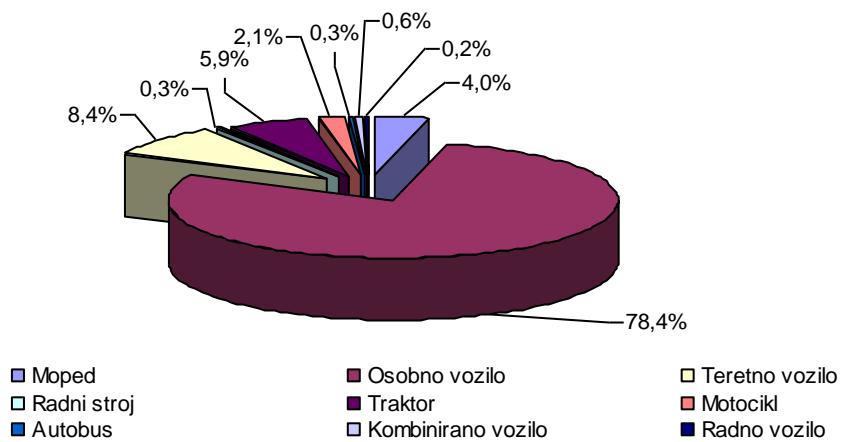
Tablica 3

**Registrirana vozila na motorni pogon prema vrstama vozila
po policijskim upravama u 2003.**

POLICIJSKA UPRAVA	VRSTE VOZILA									
	UKUPNO	MOPED	MOTOCIKL	OSOBNI AUTOMOBIL	AUTOBUS	TERETNI AUTOMOBIL	KOMBINIRANI AUTOMOBIL	RADNI STROJ	RADNO VOZILO	TRAKTOR
UKUPNO RH	1 649 851	65 256	33 925	1 293 421	4 833	138 290	9 985	4 495	2 892	96 754
Zagrebačka	449 312	11 024	6 786	370 607	1 068	42 983	2 849	1 171	874	11 950
Splitsko-dalmatinska	172 472	7 844	8 911	139 016	590	14 856	617	281	281	76
Primorsko-goranska	138 782	8 048	3 841	113 720	506	10 383	732	434	234	884
Osječko-baranjska	98 219	3 936	939	75 462	314	6 927	708	349	166	9 418
Istarska	109 340	6 307	3 149	88 183	175	8 683	719	390	114	1 620
Dubrovačko-neretvanska	44 294	3 030	1 465	35 349	182	3 855	240	49	92	32
Karlovačka	49 358	1 669	545	37 745	146	3 888	248	135	112	4 870
Sisačko-moslavačka	58 391	2 271	691	43 382	103	3 680	434	125	177	7 528
Šibensko-kninska	38 489	2 806	1 418	30 678	176	3 063	147	58	75	68
Vukovarsko-srijemska	52 465	1 609	374	40 838	161	3 591	349	202	75	5 266
Zadarska	56 303	2 959	1 121	45 380	177	5 766	386	151	78	285
Bjelovarsko-bilogorsk	49 087	1 713	625	32 534	436	3 569	337	128	62	9 683
Brodsko-posavska	49 466	2 387	577	37 473	122	3 751	318	194	97	4 547
Koprivničko-križevačka	46 983	1 670	554	31 692	71	3 615	250	115	72	8 944
Krapinsko-zagorska	47 302	1 373	757	35 949	169	3 472	344	158	86	4 994
Ličko-senjska	16 999	474	166	12 562	52	1 766	112	71	57	1 739
Međimurska	46 774	1 396	553	34 114	87	4 229	360	131	46	5 858
Požeško-slavonska	27 276	1 110	325	19 479	93	1 777	223	54	44	4 171
Varaždinska	69 026	2 627	841	49 074	180	6 312	370	222	126	9 274
Virovitičko-podravska	29 513	1 003	287	20 184	25	2 124	242	77	24	5 547

Grafikon 2: Udjel pojedinih vrsta vozila u ukupnom broju vozila na motorni pogon u 2003. (ukupno 1 649 851)

Od 1 964 406 vozača vozila na motorni pogon zabilježenih u 2003. godini, 1 251 234 ili 63.7 posto su muškarci, a 713 172 ili 36.3 posto su žene. Vozača je više za 44 085 ili 2.3 posto u odnosu na prethodnu godinu. Od navedenog broja, muškaraca je više za 17 663 ili 1.4 posto, a žena za 26 422 ili 3.8 posto.

Tablica 4
Vozači vozila na motorni pogon prema dobnoj starosti i spolu u 2002. i 2003.

		Godina	Ukupno	Godine života						
				do 18	19-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 i više
UKUPNO	2002.	1 920 321	26 674	238 853	455 274	470 282	411 227	219 408	98 603	
	2003.	1 964 406	24 819	238 864	463 982	473 444	425 213	232 177	105 907	
SPOL	Muškarci	2002.	1 233 571	18 613	142 248	261 657	285 488	272 022	164 095	89 448
		2003.	1 251 234	17 425	141 669	263 937	284 160	278 499	169 926	95 618
	Žene	2002.	686 750	8 061	96 605	193 617	184 794	139 205	55 313	9 155
		2003.	713 172	7 394	97 195	200 045	189 284	146 714	62 251	10 289

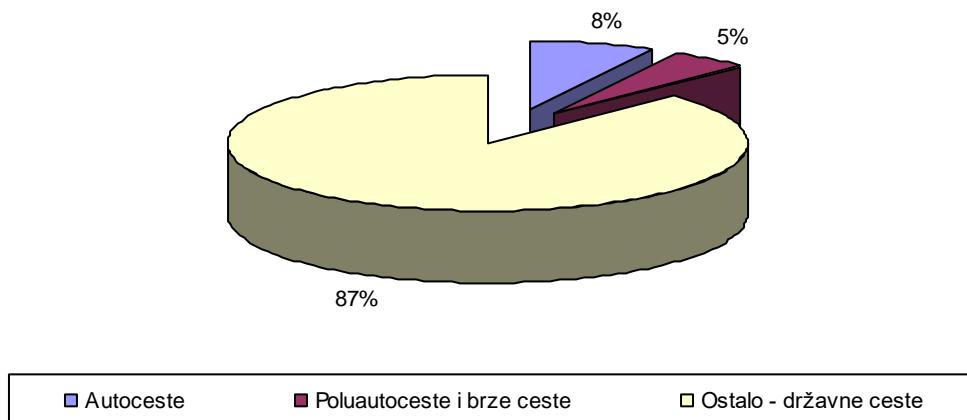
C E S T E

Krajem 2003. godine u Republici Hrvatskoj bilo je 28 400 km kategoriziranih cesta: 7481 km ili 26.3 posto državnih cesta, 10 544 km ili 37.1 posto županijskih i 10376 km ili 36.5 posto lokalnih.¹ Od cijelokupne dužine državnih cesta 578 kilometara ili 2.0 posto su autoceste, a 371 kilometar ili 1.3 posto poluautoceste i brze ceste.²

Na jedan kilometar ceste dolazilo je 58 vozila (56).

Zahvaljujući ubrzanoj gradnji autocesta unatrag tri godine, Hrvatska danas ima oko 600 kilometara autocesta i oko 400 kilometara brzih cesta (poluautocesta). No, unatoč tome stanje sigurnosti prometa na cestama se u prošloj godini pogoršalo (u Prilogu III Biltena opširnije o tome).

Grafikon 3: Udjel autocesta, poluautocesta i brzih cesta u ukupnoj duljini državnih cesta u 2003.

¹Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o razvrstavanju javnih cesta u državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste (Narodne novine . broj 98 od 9. studenog 2001.)

² Podatak tvrtke "Prometis" d.o.o.

PROMETNE NEZGODE

Stanje sigurnosti na cestama u prošloj godini izrazito je nepovoljno, što se očituje u povećanju broja prometnih nezgoda za 6.3 posto, broju poginulih za čak 11.8 posto te broju ozlijeđenih osoba za 9.3 posto.

Zabilježene su 92 102 prometne nezgode, od čega 18 592 ili 20.2 posto s nastradalim osobama - s poginulima 633 ili 0.7 posto i ozlijeđenima 17 959 ili 19.5 posto te 73 510 ili 79.8 posto prometnih nesreća samo s materijalnom štetom.

U 2003. godini prometnih nezgoda s nastradalim osobama bilo je više za 1521 ili 8.9 posto, nezgoda s poginulim osobama bilo je više za 62 nezgode ili 10.9 posto, nezgoda s ozlijeđenima bilo je više za 1459 ili 8.8 posto, a nezgoda samo s materijalnom štetom više za 3970 ili 5.7 posto.

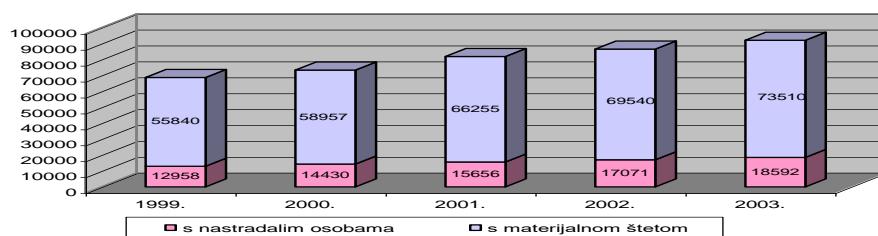
Tijekom 2003. godine u nezgodama je sudjelovalo 172 018 vozila, od toga je broja 15 030 ili 8.7 posto bilo vozila inozemnih registarskih oznaka i 6963 ili 4.0 posto vozila nepoznatih registarskih tablica. Preostalih 150 025 vozila hrvatskih registarskih oznaka čine 10.4 posto ukupno registriranih vozila na motorni pogon u našoj državi.

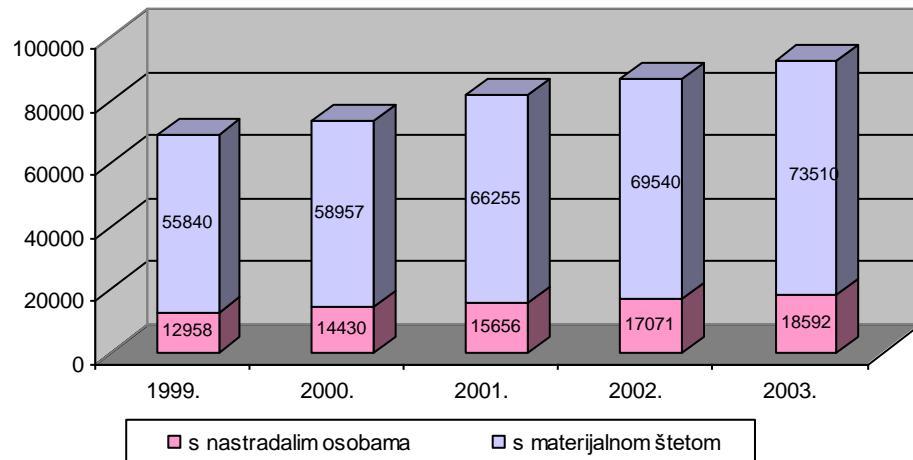
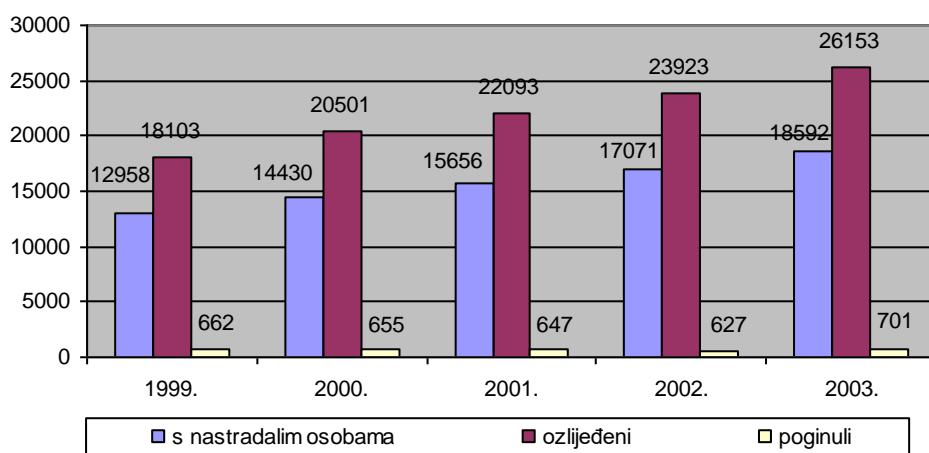
U 2003. godini u prometnim nezgodama na hrvatskim cestama su stradale 26 854 osobe, od kojih 701 ili 2.6 posto smrtno (627 ili 2.6 posto), a 26 153 osobe ili 97.4 posto su ozlijeđene (23 923 ili 97.4 posto). Uspoređujući podatke s podacima iz 2002., riječ je o povećanju broja poginulih za 74 osobe ili 11.8 posto i povećanju ukupnog broja ozlijeđenih za 2230 osoba ili 9.3 posto. Teško ozlijeđenih zabilježeno je 4878 (4477), a 21 275 (19 446) osoba je lakše ozlijeđeno. Prosječno, svakog dana zabilježene su 252 (237) prometne nezgode, od čega 51 (47) s nastradalim osobama. U prosjeku svakoga dana stradale su 74 (67) osobe, od kojih dvije smrtno (2).

Tablica 5

Poginuli i ozlijeđeni od 1999. do 2003.

Grafikon 4: Broj prometnih nezgoda 1999.-2003.

Grafikon 4: Broj prometnih nezgoda 1999.-2003.**Grafikon 5: Prometne nezgode s nastrandalim osobama i nastrandale osobe 1999. - 2003.**

Prometne nezgode s nastrandalima prema policijskim upravama

Prema apsolutnim pokazateljima, od ukupnog broja nezgoda s nastrandalim osobama u Republici Hrvatskoj, najviše je prometnih nezgoda bilo na području Policijske uprave zagrebačke 21.7 posto, zatim na području Policijske uprave splitsko-dalmatinske 11.0 posto te Policijske uprave primorsko-goranske i Policijske uprave istarske 7.3 posto. Najmanje nezgoda s nastrandalim osobama – 1.9 posto, zabilježeno je na području Policijske uprave požeško-slavonske.

Najviše poginulih također je zabilježeno na području Policijske uprave zagrebačke – 14.0 posto, potom na području Policijske uprave osječko-baranjske 10.0 posto, Policijske uprave splitsko-dalmatinske 8.4 posto i Policijske uprave primorsko-goranske 6.6 posto. Najmanje poginulih zabilježeno je u Policijskoj upravi požeško-slavonskoj 0.9 posto.

Prema broju prometnih nezgoda na tisuću vozila na motorni pogon na prvom je mjestu Policijska uprava ličko-senjska s 25,6 prometnih nezgoda, Policijska uprava zadarska s 16,3, brodsko-posavska s 15,3, šibensko-kninska s 14,0 i tako dalje.

Na stotinu tisuća stanovnika najviše je poginulih zabilježeno u Policijskoj upravi ličko-senjskoj s 61,5 poginulih, zatim u Policijskoj upravi karlovačkoj s 24,0 te šibensko-kninskoj s 23,0.

Prema broju ozlijedjenih osoba na stotinu tisuća stanovnika na prvom je mjestu Policijska uprava ličko-senjska s njih 1265 ozlijedjenih; potom Policijske uprave - istarska s 868,0, zadarska s 808,4, krapinsko-zagorska sa 693,0 i tako dalje.

Tablica 6

**Prometne nezgode s nastradalim osobama
i posljedice po policijskim upravama u 2003.**

Policijske uprave	Broj prom. nezgoda	Broj nastradalih osoba		Na 1000 vozila na motorni pogon			Na 100 000 stanovnika	
		poginulo	ozlijedeno	nezgoda	poginulo	ozlijedeno	poginulo	ozlijedeno
REPUBLIKA HRVATSKA	18 592	701	26 153	11,3	0,4	17,5	15,8	589,4
Zagrebačka	4 028	98	5 641	9,0	0,2	13,9	9,0	518,1
Splitsko-dalmatinska	2 051	59	2 889	11,9	0,3	66,3	12,7	623,1
Primorsko-goranska	1 353	46	1 794	9,7	0,3	33,3	15,1	587,2
Osječko-baranjska	1 107	70	1 596	11,3	0,7	35,4	21,2	482,9
Istarska	1 347	38	1 791	12,3	0,3	28,1	18,4	868,0
Dubrovačko-neretvanska	590	25	832	13,3	0,6	19,4	20,3	677,1
Karlovačka	626	34	934	12,7	0,7	20,8	24,0	658,7
Sisačko-moslavačka	799	41	1 111	13,7	0,7	8,8	22,1	599,3
Šibensko-kninska	537	26	767	14,0	0,7	50,3	23,0	679,4
Vukovarsko-srijemska	680	27	1 000	13,0	0,5	37,3	13,2	488,4
Zadarska	919	25	1 310	16,3	0,4	52,0	15,4	808,4
Bjelovarsko-bilogorska	530	22	722	10,8	0,4	15,8	16,5	542,5
Brodsko-posavska	757	37	1 131	15,3	0,7	23,5	20,9	639,8
Koprivničko-križevačka	479	15	685	10,2	0,3	7,4	12,1	550,3
Krapinsko-zagorska	645	24	987	13,6	0,5	29,3	16,9	693,0
Ličko-senjska	436	33	679	25,6	1,9	13,8	61,5	1265,0
Međimurska	422	20	537	9,0	0,4	3,5	16,9	453,4
Požeško-slavonska	353	7	519	12,9	0,3	5,3	8,2	604,7
Varaždinska	557	35	722	8,1	0,5	18,2	18,9	390,8
Virovitičko-podravska	376	19	506	12,7	0,6	12,2	20,3	541,8

Prometne nezgode prema značajkama ceste

Ceste i njihove značajke, kao čimbenici sigurnosti u cestovnom prometu, bitno utječu na stvaranje uvjeta koji pogoduju nastanku prometne nezgode. Od sudionika u prometu, osobito vozača, zahtijevaju povećanu pozornost i opreznost glede načina vožnje i kretanja.

Najviše se prometnih nezgoda, njih 40 431 ili 43.9 posto, dogodilo *na ravnim cestovnim smjerovima*, što je u odnosu na 2002. godinu povećanje za 3584 ili 9.7 posto. U tim je nezgodama stradalo 11 375 osoba (10 111), poginulo je 346 osoba ili 49.4 posto (288) od ukupnog broja poginulih i ozlijedeno je 11 029 osoba ili 42.2 posto (9823) svih ozlijedjenih.

Na križanjima se dogodilo 26 165 ili 28.4 posto prometnih nezgoda. Nastradalo je 7408 osoba, poginulo je 89 ili 12.7 posto, a ozlijedeno je 7319 osoba ili 28,0 posto. U odnosu na prethodnu godinu radi se o povećanom broju prometnih nezgoda za 1109 ili 4.4 posto, za troje ili 3.5 posto više je poginulih i za 631 ili 9.4 posto više je ozlijedjenih osoba.

U zavojima se dogodilo 15 770 prometnih nezgoda ili 17,1 posto, što je u odnosu na prethodnu godinu povećanje za 347 ili 2.2 posto. U tim nezgodama stradalo je 7297 (6861) osoba ili 6.4 posto više, nego prošle godine. Poginule su 242 (218) osobe ili 11.0 posto više, a ozlijedeno je 7055 osoba ili 6.2 posto više u odnosu na prethodnu godinu.

Na parkiralištima je za 4.9 posto bilo više nezgoda, na nogostupima za 8.5 posto, pješačkim prijelazima za 10.1 posto, podvožnjacima za 2.4 posto, tunelima za 59.6 posto, a manje ih je bilo na biciklističkim stazama za 6.7 posto i na mostovima za 5.7 posto.

Na cestovnim prijelazima preko željezničke pruge zabilježeno je 517 (530) prometnih nezgoda, od čega 290 ili 56.1 posto na fizički zaštićenim prijelazima, 120 ili 23.2 posto na nezaštićenim prijelazima i 107 ili 20.7 posto na prijelazima sa svjetlosnom signalizacijom. U odnosu na 2002. godinu u 2003. godini smanjen je broj prometnih nezgoda na cestovnim prijelazima preko željezničke pruge za 2.5 posto. Povećan je broj nezgoda na fizički zaštićenim prijelazima za 16.0 posto i na prijelazima sa svjetlosnom signalizacijom za 8.0 posto, a smanjen na nezaštićenim prijelazima za 33.7 posto.

U tim je nezgodama stradalo 130 osoba (manje za četiri osobe ili 3.0 posto u odnosu na prethodnu godinu), od kojih je 11 osoba poginulo (manje za tri osobe ili 21.4 posto u odnosu na prethodnu godinu), a 119 ih je ozlijedeno (manje za jednu osobu ili 0.8 posto u odnosu na prethodnu godinu).

Valjalo bi istaknuti da se 290 nezgoda, u kojima je stradalo 49 osoba - četiri smrtno, dogodilo u vrijeme kad je promet preko željezničke pruge bio fizički zaštićen i zatvoren, što je u odnosu na prethodnu godinu za 40 ili 16.0 posto više nezgoda. Također je povećan broj stradalih osoba za 17 ili 53.1 posto, dok je broj poginulih za dvije osobe više nego prethodne godine.

Iako prometne nezgode na prijelazima preko željezničke pruge (517) čine samo 0.6 posto od ukupnog broja prometnih nezgoda u Republici Hrvatskoj–92 102, a stradale osobe (130) 0.5 posto, učestalost poginulih tri je puta veća nego u drugim prometnim nezgodama. Prosječno je u svakoj 131. (138.) prometnoj nezgodi poginula jedna osoba, dok je na prijelazima preko željezničke pruge poginula po jedna osoba u svakoj 47. (38.) prometnoj nezgodi.

Međusobnih sudara željezničkih i cestovnih vozila na motorni pogon zabilježeno je 63, u kojima je stradalo 48 osoba, od kojih je sedam poginulo, a 41 je osoba ozlijeđena. U odnosu prema 2002. godini sudara ove vrste je manje za devet slučaja ili 12.5 posto, a stradalih je manje za četiri osobe ili 7.7 posto. Među osobama koje su stradale smanjen je broj poginulih za četiri osobe ili 36.4 posto, dok je broj ozlijeđenih ostao isti kao i prethodne godine.

Tablica 7

Prometne nezgode prema značajkama ceste u 2003.

Osobitosti ceste	Ukupno	Prometne nezgode		Nastradale osobe	
		Samo s materijalnom štetom	S nastradalim osobama	Ukupno	Poginule
UKUPNO	92 102	73 510	18 592	26 854	701
Križanje	26 165	20 990	5 175	7 408	89
- T- križanje	12 751	10 316	2 435	3 323	44
- Y- križanje	1 935	1 583	352	525	10
- četverokrako križanje	9 507	7 330	2 177	3 268	33
- kružni tok	674	595	79	107	-
- ostalo	1 261	1 136	125	173	2
- čvor u više razina	37	30	7	12	-
Cesta izvan križanja i čvorova	500	411	89	125	4
- most	248	213	35	48	2
- podvožnjak	84	72	12	14	-
- nadvožnjak	85	60	25	35	-
- tunel	83	66	17	28	2
Prijelaz preko želj.pruge	517	431	86	130	11
- fizički zaštićen	290	257	33	49	4
- svj. signalizacija	107	98	9	15	3
- nezaštićen	120	76	44	66	4
Zavoj	15 770	11 042	4 728	7 297	242
Ravni cestovni smjer	40 431	32 368	8 063	11 375	346
Parkiralište	6 815	6 646	169	187	1
Pješački prijelaz	185	68	117	128	5
Nogostup	255	213	42	44	-
Biciklistička staza	14	8	6	6	-
Ostalo	1 450	1 333	117	154	3

Prometne nezgode prema stanju površine kolnika

S obzirom na stanje površine kolnika najviše prometnih nezgoda, njih 70 015 ili 76.0 posto, dogodilo se na suhom i čistom kolniku, od čega 14 388 prometnih nezgoda s nastrandalim osobama, što je 77.4 posto od svih nezgoda s nastrandalim osobama. U odnosu na prethodnu godinu to je za 18.4 posto više prometnih nezgoda i za 21.4 posto više prometnih nezgoda s nastrandalim osobama. U tim je prometnim nezgodama poginulo 549 osoba ili 78.3 posto (76.6 posto), a ozlijedeno ih je 20 076 ili 76.8 posto (68.1 posto).

Na mokrom kolniku dogodilo se 17 030 ili 18.5 posto prometnih nezgoda, od čega 3530 ili 19.0 posto prometnih nezgoda s nastrandalim osobama. U odnosu na prethodnu godinu to je za 27.4 posto manje prometnih nezgoda i za 23.0 posto manje prometnih nezgoda s nastrandalim osobama. U tim je prometnim nezgodama poginulo 135 osoba ili 19.3 posto (20.3 posto) od ukupnog broja poginulih, a ozlijedeno ih je 5150 ili 19.7 posto (28.2 posto) od ukupnog broja ozlijedjenih.

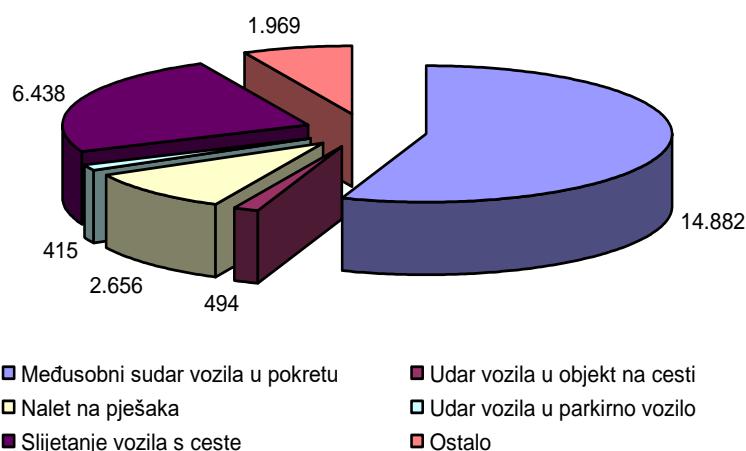
Na suhom kolniku onečišćenom pijeskom ili šljunkom dogodilo se 1846 ili 2.0 posto prometnih nezgoda, od čega ih je 295 ili 1.6 posto bilo s nastrandalim osobama. U odnosu na prethodnu godinu to je za 287 nezgoda ili 18.4 posto više i za 9 nezgoda ili 3.1 posto više nezgoda s nastrandalim osobama. Poginulo je 12 osoba ili 1.7 posto od ukupnog broja poginulih, a ozlijedeno je 385 osoba ili 1.5 posto od ukupnog broja ozlijedjenih.

U odnosu na prethodnu godinu, prometnih nezgoda na kolniku prekrivenom razgrnutim snijegom više je za 113 posto, na kolniku prekrivenom nerazgrnutim snijegom više je za 86.5 posto, neposutom zaleđenom kolniku manje je za 22.1 posto, posutom zaleđenom više za 24.4 posto. U tim su prometnim nezgodama poginule četiri osobe ili 0.6 posto, što je isto kao i prethodne godine, a ozlijedeno je 440 osoba ili 15.2 posto više nego prethodne godine.

Tablica 8

Prometne nezgode i nastrandale osobe prema stanju površine kolnika u 2003.

Grafikon 9: Nastrandale osobe prema vrstama prometnih nezgoda u 2003. (ukupno 26 854 stradalih)

Prometne nezgode prema meteorološkim uvjetima

Najviše se prometnih nezgoda, njih 63 604 ili 69.1 posto, dogodilo po vedrom vremenu, od čega 13 095 ili 70.4 posto prometnih nezgoda s nastrandalim osobama. U tim je prometnim nezgodama poginulo 480 osoba ili 68.5 posto od svih poginulih, a ozlijedena je 18 181 osoba ili 69.5 posto od svih ozlijedjenih u prometnim nezgodama.

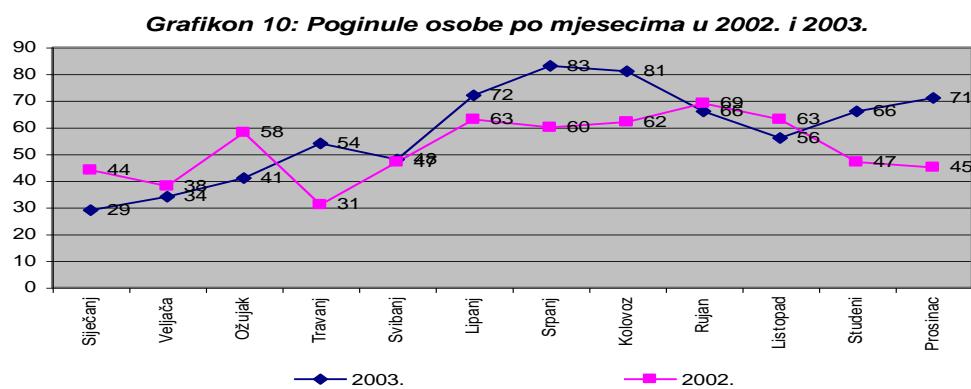
U usporedbi s podacima iz 2002. godine prometnih nezgoda je više za 24.7 posto, prometnih nezgoda s nastrandalim osobama više je za 26.8 posto, ozlijedjenih za 28.2 posto, dok je poginulih više za 25.7 posto.

Po oblačnom vremenu dogodile su se 18 002 prometne nezgode ili 19.5 posto, od čega 3421 prometna nezgoda s nastrandalim osobama ili 18.4 posto (za 12.9 posto manje prometnih nezgoda i za 11.3 posto manje onih s nastrandalim osobama). U tim su prometnim nezgodama poginule 143 osobe (za 13.9 posto manje nego prethodne godine), a ozlijedeno je 4885 osoba (za 10.4 posto manje nego prethodne godine).

Po kišnom vremenu dogodile su se 8032 prometne nezgode ili 8.7 posto od svih prometnih nezgoda, od čega 1645 prometnih nezgoda s nastrandalim osobama ili 8.8 posto (za 38.8 posto manje prometnih nezgoda i za 34.7 posto manje onih s nastrandalim osobama u odnosu na prethodnu godinu). Poginulo je 59 osoba (za jednu osobu ili 1.7 posto manje), a ozlijedeno je 2450 osoba (za 34.9 posto manje nego prethodne godine).

Tablica 9

Prometne nezgode i nastrandale osobe prema meteorološkim uvjetima u 2003.

Vrijeme zbivanja prometnih nezgoda s nastradalima i posljedice

Od 18 592 (17 071) prometne nezgode s nastradalim osobama, njih 12 135 (11 099) ili 65.3 posto, dogodilo se danju, 5774 (5294) ili 31.1 posto noću, 416 (406) ili 2.2 posto u sumrak i 267 (272) ili 1.4 posto u svitanje. S poginulim osobama danju je bilo 318 (270) prometnih nezgoda ili 50.2 posto, a noću 285 (267) ili 45.0 posto. S ozlijedenima danju se dogodilo 11 827 (10 829) ili 65.7 posto, a noću 5499 (5294) ili 30.6 posto prometnih nezgoda.

U razdoblju između podneva i 20 sati, dakle u popodnevnim i večernjim satima, događalo se najviše prometnih nezgoda s nastradalim osobama.

U tom su se dijelu dana dogodile 10 062 prometne nezgode ili 54.1 posto od ukupnog broja prometnih nezgoda s nastradalim osobama (53.7 posto). Najkritičniji sat toga dijela dana bio je između 16 i 17 sati kada se dogodilo 2287, prometnih nezgoda s nastradalim osobama.

Kao i prethodnih godina, najviše osoba, njih 255, poginulo je između 16 i 22 sata, što je 36.4 posto (38.0 posto) od svih poginulih.

Najkritičnije razdoblje tijekom dana je razdoblje između 16 i 18 sati kad su poginule 93 osobe ili 13.3 posto (96 ili 15.3 posto), što znači da je u toj dvanaestini dana poginula gotovo jedna osmina (7.5) od svih poginulih u prometu.

Ozlijedenih osoba, najviše je bilo u razdoblju između 18 i 20 sati. Ozlijedena je 3381 osoba ili 12.9 posto od svih ozlijedenih.

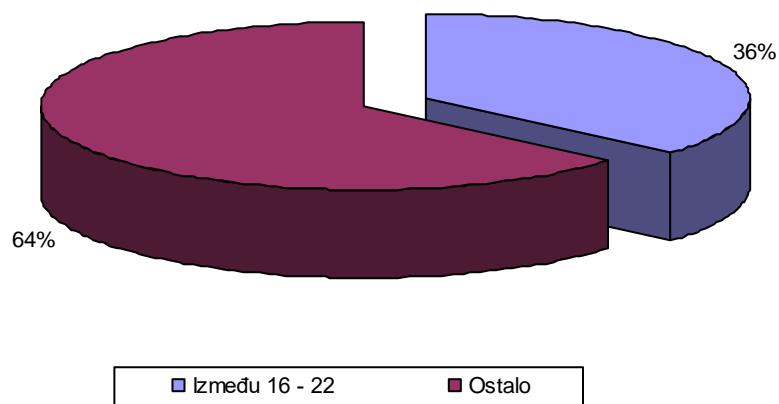
Prema danima u tjednu najviše nezgoda s nastradalim osobama dogodilo se petkom 2964, subotom 2898 i nedjeljom 2677, a najmanje četvrtkom 2473.

Nastradalih osoba najviše je tijekom vikenda: subotom je poginulo 139 osoba, a ozlijedeno je 4273, petkom ih je poginulo 112, a 4072 ih je ozlijedeno, a nedjeljom je poginulo 100 osoba, dok ih je 4185 ozlijedeno.

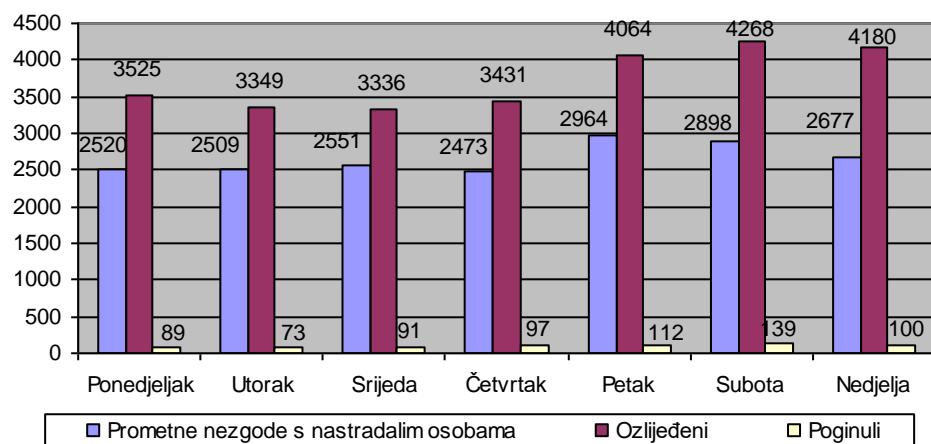
Ta posljednja tri dana u tjednu, godinama su najkritičnija. Zbog vikenda tih je dana promet znatno pojačan osobito na otvorenim cestama, a i broj putnika u vozilima veći je nego drugih dana. Tijekom ta tri dana dogodilo se 8539 (7900) prometnih nezgoda s nastradalim osobama ili 45.9 (46.3 posto), poginula je 351 osoba (345) ili 50.1 posto od svih poginulih (55.0 posto) i ozlijedeno je 12 530 osoba ili 47.9 posto od svih ozlijedenih (48.2 posto).

Uspoređujući pokazatelje prema mjesecima, najviše prometnih nezgoda s nastradalim osobama dogodilo se u kolovozu 2109 ili 11.3 posto (1914 ili 11.2 posto), zatim u srpnju 2056 ili 11.1 posto (1726 ili 10.1 posto) i u lipnju 1968 ili 10.6 posto. U navedena tri mjeseca poginulo je 236 osoba ili 33.7 posto od svih poginulih, a ozlijedene su 8733 osobe ili 33.4 posto od svih ozlijedenih.

Grafikon 6: Poginule osobe između 16 i 22 sata u odnosu na ostali dio dana 2003.

Grafikon 7: Prometne nezgode s nastrandalim osobama i nastrandale osobe prema danima u tjednu u 2003.

Vrste prometnih nezgoda

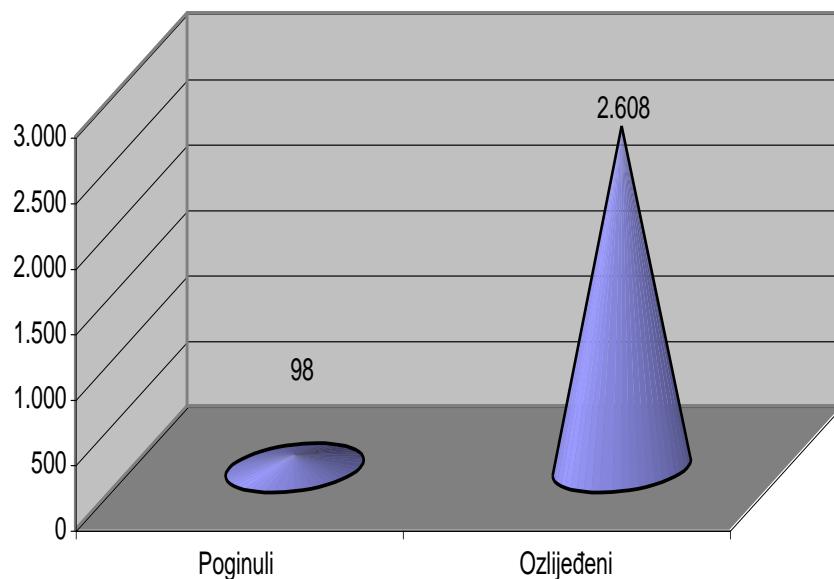
Međusobnim sudarima vozila iz **suprotnih smjerova** dogodilo se 11 046 prometnih nezgoda ili 12.0 posto (12.0 posto), **bočnim sudarima** 19 030 ili 20.1 posto (20.5 posto), **naletom na pješaka** 2568 ili 2.8 posto (3.0 posto), **slijetanjem vozila s ceste** 11 828 ili 12.8 posto (13.1 posto), **sudarima sa željezničkim vozilima** 63 ili 0.1 posto (0.1 posto). Samo tih pet vrsta čine 48.4 posto od ukupnog broja prometnih nezgoda.

U pet navedenih vrsta prometnih nezgoda poginulo je 585 osoba ili 83.5 posto (85.3 posto) od ukupnog broja poginulih, a ozlijedeno je 18 679 osoba ili 71.4 posto (72.9 posto), što znači da upravo u tim vrstama prometnih nezgoda nastaju i najteže posljedice. Navedene su nezgode najčešće, a posljedica su grubih pogrešaka vozača, osobito zbog nepropisne i neprimjerene brzine, nepropisnog pretjecanja, nepoštivanja prednosti prolaza pješaka ili drugih vozila i tako dalje.

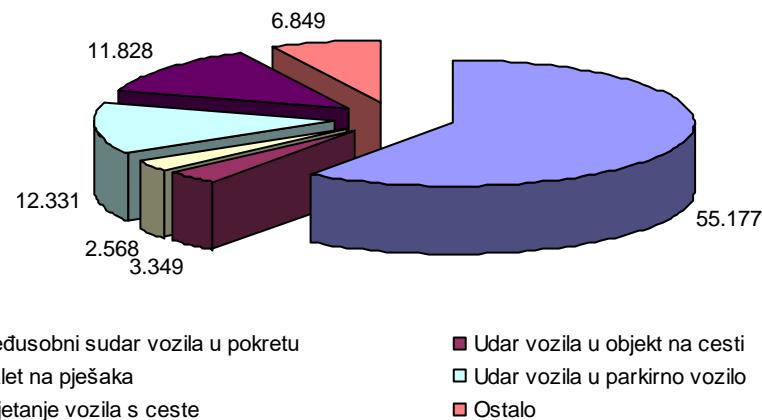
Tablica 10

Vrste prometnih nezgoda u 2003.

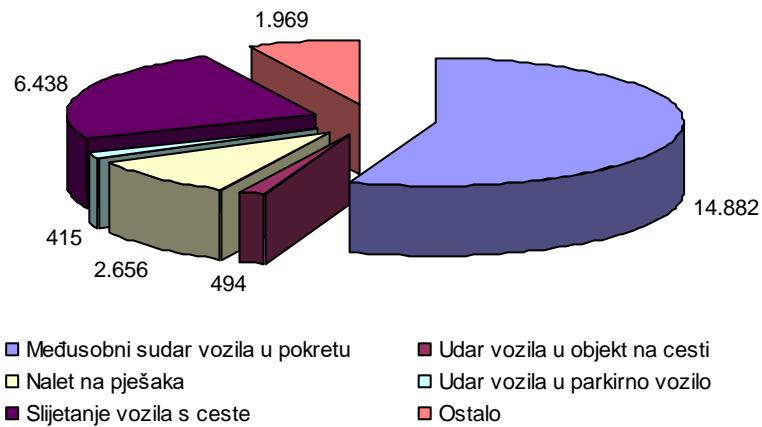
Grafikon 13: Posljedice alkoholiziranih sudionika prometnih nezgoda u 2003.

**Grafikon 8: Prometne nezgode prema vrstama nezgoda 2003.
(ukupno 92 102 nezgoda)**

**Grafikon 9: Nastrandale osobe prema vrstama prometnih
nezgoda u 2003. (ukupno 26 854 stradalih)**

NASTRADALI SUDIONICI U PROMETNIM NEZGODAMA

U prometnim nezgodama sudjelovao je 210 582 sudionika: vozača 157 794 ili 74.9 posto, 49 404 ili 23.5 posto putnik, 3042 ili 1.4 posto pješaka, 337 ili 0.2 posto goniča i pet jahača.

Od ukupnog broja stradalih osoba u naseljenim je mjestima stradalo 21 976 ili 81.8 posto (81.4 posto), a izvan naselja 4878 ili 18.2 (18.6 posto). To je razmjerno broju prometnih nezgoda u naselju 80 234 ili 87.1 posto (86.4 posto), odnosno izvan naselja 11 868 ili 12.9 posto (13.6 posto). U naseljima je poginulo 466 osoba ili 66.5 posto od ukupnog broja poginulih (72.2 posto), a 21 510 ih je ozlijedeno, što je 82.2 posto od svih ozlijedjenih (81.6 posto). Izvan naseljenih mjesta poginulo je 235 osoba ili 33.5 posto (27.8 posto), a ozlijedene su 4643 osobe ili 17.8 posto (18.4 posto). Valja istaknuti da je u usporedbi s 2002. godinom izvan naselja poginulo 35.1 posto više osoba, a ozlijedjenih je više za 5.6 posto. Isto tako se udio poginulih u prometnim nezgodama izvan naselja povećao od 27.8 posto u 2002. godini na 33.5 posto u 2003. godini.

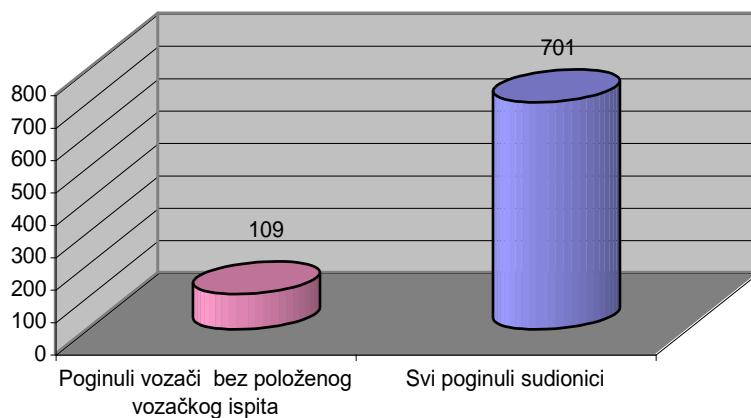
Prema kategorijama sudionika u prometu, kao i prijašnjih godina, najviše je poginulo vozača 391 ili 55.8 posto, zatim putnika 178 ili 25.4 posto te pješaka 132 ili 18.8 posto. Među ozlijedjenima također je najviše vozača 14 837 ili 56.7 posto, zatim putnika 8750 ili 33.5 posto te pješaka 2564 ili 9.8 posto.

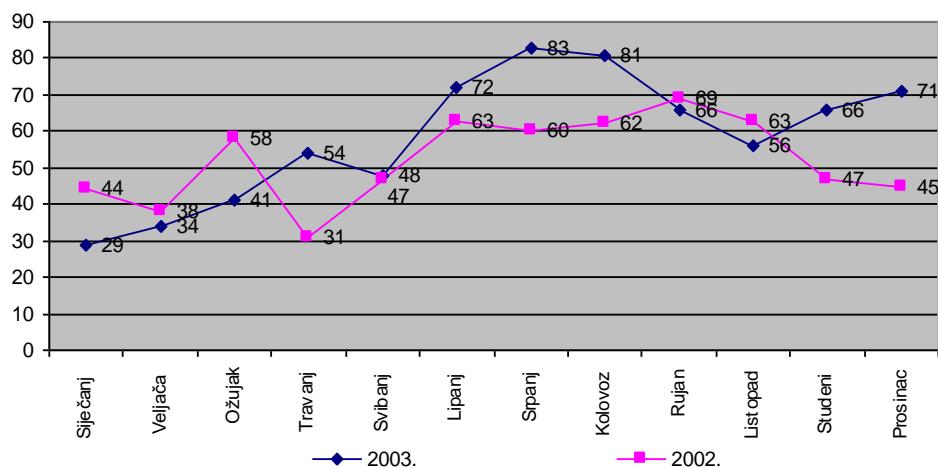
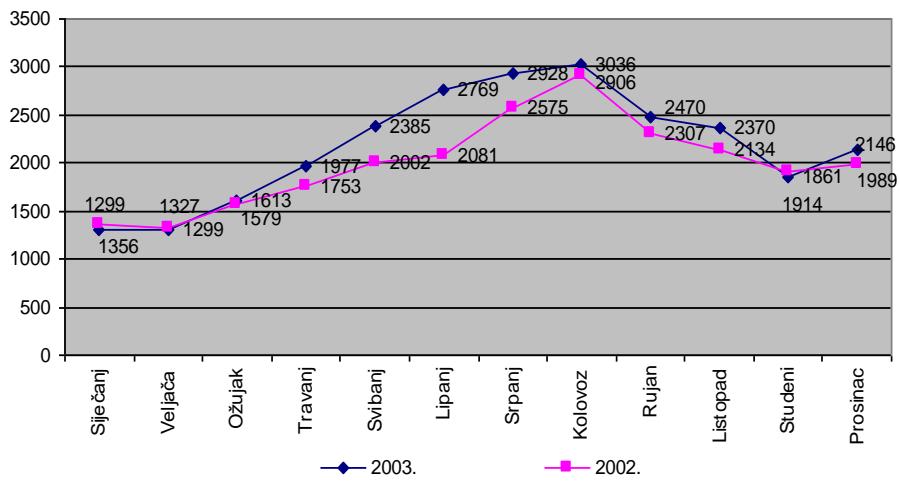
U usporedbi s 2002. poginulih vozača je više za 52 vozača ili 15.3 posto, ali je pješaka manje za 20 ili 13.2 posto. No, poginulih putnika je i ove godine više, za 42 ili 30.9 posto.

Ozlijedjenih vozača više je za 1674 ili 12.7 posto, kao i putnika za 573 ili 7.0 posto. Ozlijedjenih pješaka u prometnim nezgodama manje je za 13 ili 0.5 posto.

Tablica 11
Nastrandale osobe prema svojstvu sudionika u 2003.

Grafikon 16: Poginuli vozači bez položenog vozačkog ispita u odnosu na sve poginule sudionike prometnih nezgoda u 2003.

Grafikon 10: Poginule osobe po mjesecima u 2002. i 2003.**Grafikon 11: Ozlijedene osobe prema mjesecima u 2002. i 2003.**

Prema životnoj dobi najviše je stradalo sudionika između 18. i 24. godine života, njih 7180 ili 26.7 posto, zatim između 31. i 45. godine, njih 6294 ili 23.4 posto, između 46. i 60. godine, njih 3589 ili 13.4 posto, starijih od 60 godina 2169 ili 8.1 posto i **između sedme i trinaeste godine** njih 1158 ili 4.3 posto. Najmanje ih je stradalo u dobi do šest godina, njih 704 ili 2.6 posto.

Posebna stanja

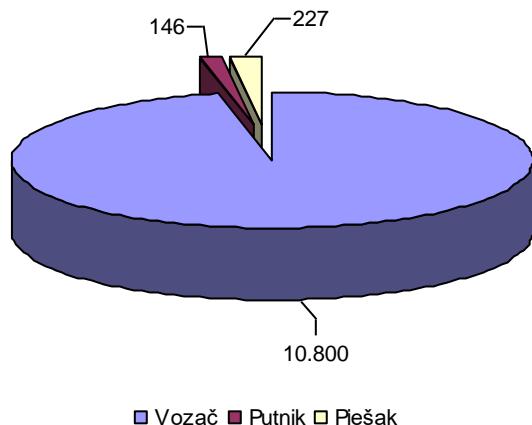
Pod utjecajem alkohola u prometnim su nezgodama sudjelovale 11 174 osobe (9786), od kojih je alkoholiziranih vozača bilo 10 800 (9421), 227 alkoholiziranih pješaka (238) i 146 alkoholiziranih putnika (124). Poginulo je 98 osoba (89), a ozlijeđeno ih je 2608 (2204).

Pod utjecajem droge u prometnim nezgodama sudjelovalo je 14 vozača (26) od kojih nijedan nije poginuo (2), ali ih je šest (11) ozlijeđeno. U ovoj kategoriji sudionika nije stradao nijedan pješak ni putnik.

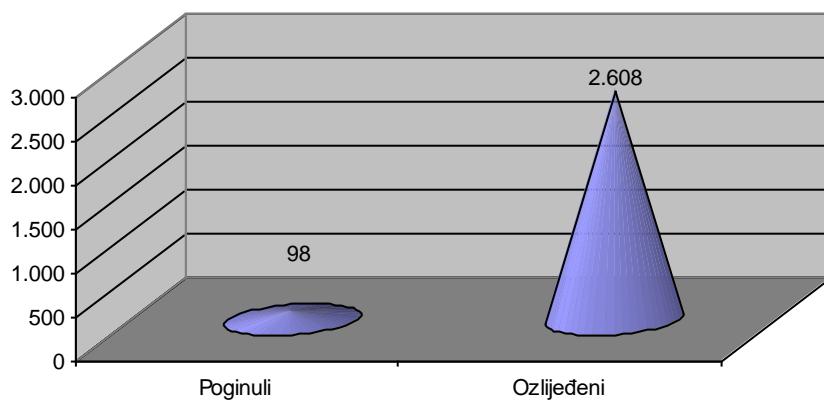
U prometnim nezgodama sudjelovala su 264 (274) umorna sudionika u prometu i to: 261 vozač (267), jedan putnik (dva), jedan jahač i jedan gonič stoke. Tri (jedan) su sudionika poginuli u svojstvu vozača, a 63 ih je ozlijeđeno (47) i to 61 vozač i jedan putnik i jedan jahač.

Pod utjecajem lijekova u prometnim nezgodama sudjelovalo je 513 osoba (506) i to: 496 vozača (489), 12 putnika (13), četiri pješaka (tri) i jedan gonič stoke. Poginula su dva vozača i dva pješaka, a ozlijeđena su 62 vozača, sedam putnika i dva pješaka.

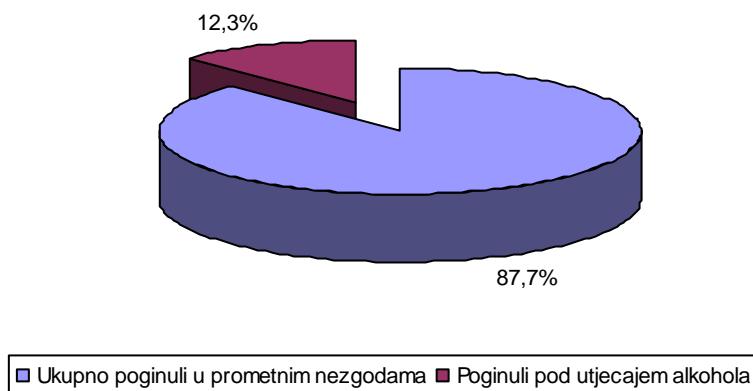
Grafikon 12: Broj sudionika prometnih nezgoda pod utjecajem alkohola u 2003.

Grafikon 13: Posljedice alkoholiziranih sudionika prometnih nezgoda u 2003.

Grafikon 14: Poginuli pod utjecajem alkohola u odnosu na broj ukupno poginulih u prometnim nezgodama 2003.

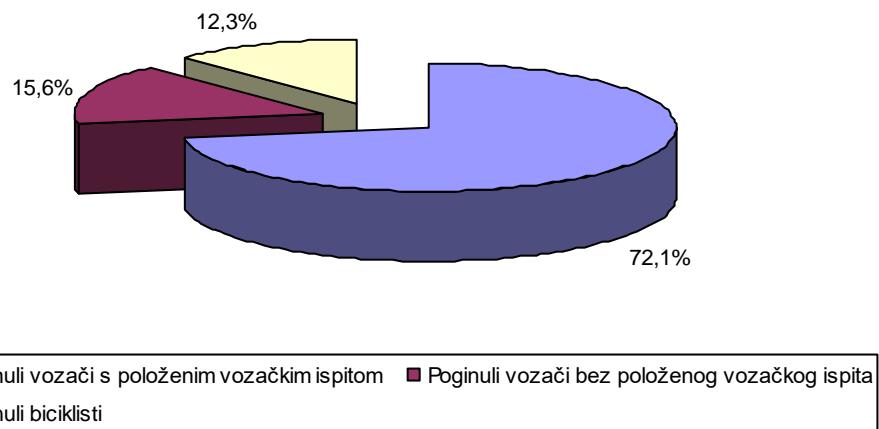

Vozači bez položenog vozačkog ispita

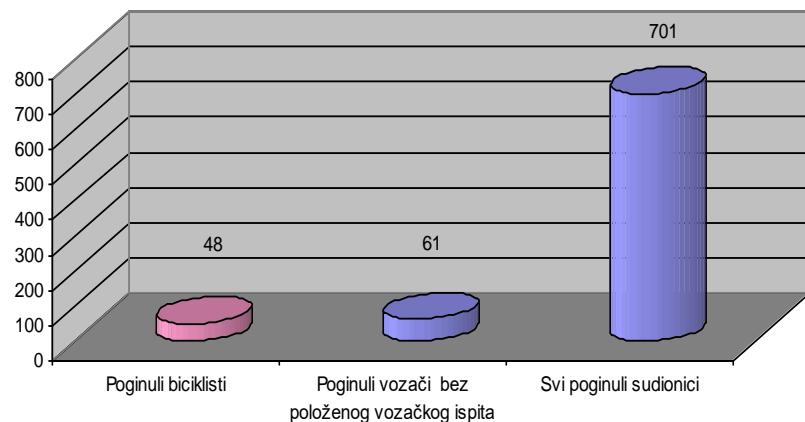
U prometnim nezgodama protekle je godine sudjelovalo 157 794 (149 143) vozača, od kojih 6360 (7852) ili 4.0 posto bez položenog vozačkog ispita. Poginulo ih je 61 (86) ili 17.8 posto od ukupnog broja poginulih vozača, odnosno 8.7 posto od svih poginulih sudionika prometnih nezgoda. Ozlijeđeno je 1365 vozača (2263) ili 9.2 posto od ukupnog broja ozlijeđenih vozača, odnosno 5.2 posto od svih ozlijeđenih sudionika prometnih nezgoda.

Valja napomenuti da je uz vozače bez položenog vozačkog ispita u prometnim nezgodama sudjelovalo i 1476 vozača bicikla, od kojih je 48 poginulo, a 1065 ih je bilo ozlijeđeno.

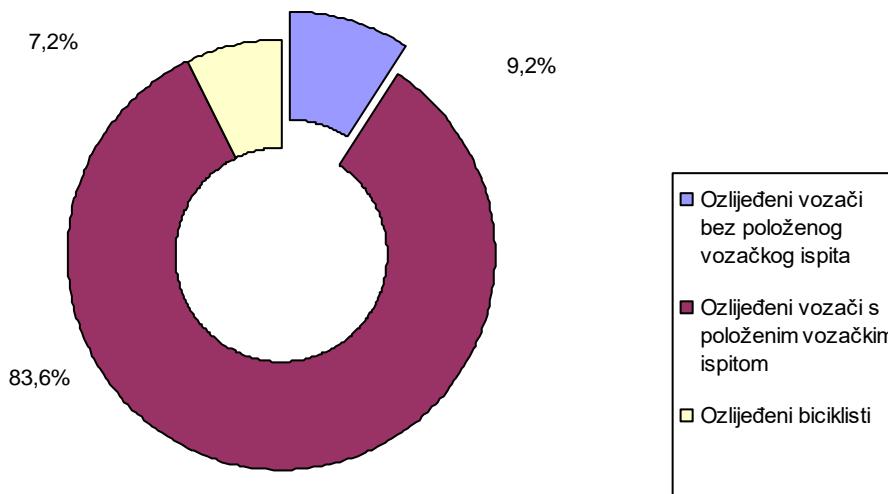
Grafikon 15: Poginuli vozači bez položenog vozačkog ispita u 2003.

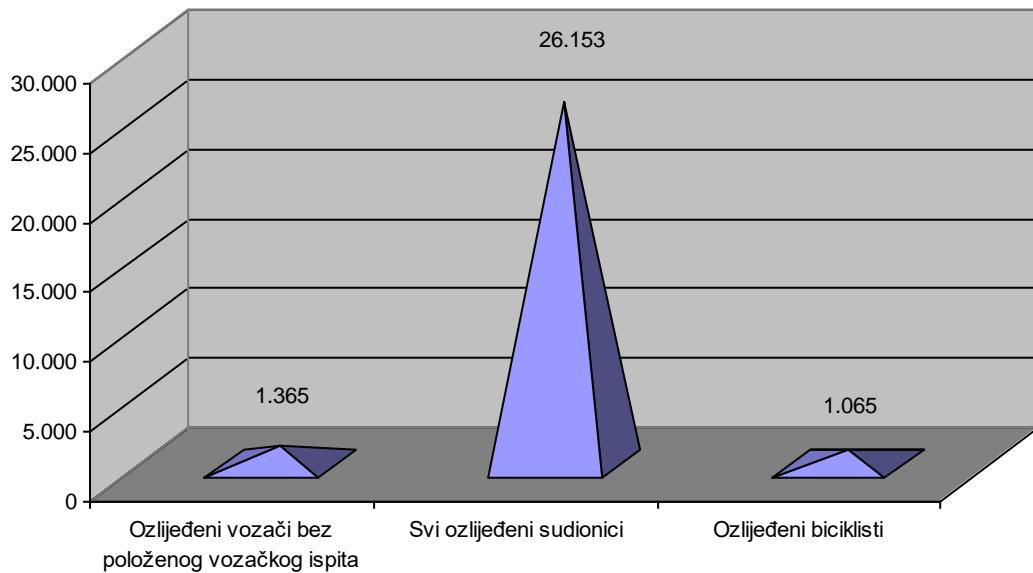
Grafikon 16: Poginuli vozači bez položenog vozačkog ispita u odnosu na sve poginule sudionike prometnih nezgoda u 2003.

**Grafikon 17: Ozlijeđeni vozači bez položenog vozačkog ispita u 2003.
(ukupno 14 837 vozača)**

Grafikon 18: Ozlijeđeni vozači bez položenog vozačkog ispita u odnosu na sve ozlijeđene sudionike prometnih nezgoda u 2003.

Nastradala djeca*

U prometnim je nezgodama sudjelovalo 8234 djece (7960): njih 340 kao vozači (324), 7182 kao putnici (6881), 711 kao pješaci (755) i jedno kao gonič stoke.

Ukupno je nastrandalo 1861 dijete ili 6.9 posto od ukupnog broja nastrandalih i to: 960 ili 51.6 posto djece stradalo je u svojstvu putnika, 679 ili 36.5 posto kao pješaci i 222 ili 12.0 posto kao vozači.

Poginulo je 26 ili 1.4 posto od ukupnog broja stradale djece, a ozlijedeno ih je 1835 ili 98.6 posto.

Ukupan broj nastrandale djece u 2003. manji je za 22 ili 1.2 posto. Poginulih je više za 11 ili 73.3 posto, a ozlijedenih je manje za 33 ili 1.8 posto.*

Uporaba sigurnosnog pojasa i zaštitne kacige

Od 207 242 vozača i putnika - sudionika prometnih nezgoda (200 196) bilo je 169 927 ili 81.9 posto vozača i putnika osobnih vozila (163 634), a 6068 ili 2.9 posto vozača i putnika motocikla i mopeda (4800). **Od toga je broja njih 119 178 ili 70.1 posto (70.0 posto) tijekom vožnje bilo vezano sigurnosnim pojasmom, a njih 2466 ili 40.6 posto koristilo je zaštitnu kacigu (36.5 posto).**

Od 389 poginulih u osobnim vozilima, njih 263 ili 67.6 posto, tijekom vožnje nije bilo vezano sigurnosnim pojasmom, a 126 ili 32.4 posto ih je bilo vezano.

Osobito zabrinjavaju podaci o (ne)nošenju zaštitne kacige. Od 81 poginulog na mopedima ili motociklima njih, 59 ili 72.8 posto, u trenutku nezgode na glavi nije imalo zaštitnu kacigu.

* Djeca do 14 godina.

Podrobnije o djeci u prometu u Prilogu II.

Vrijeme smrti sudionika

Na mjestu nesreće umrle su 432 osobe ili 61.6 posto sudionika i to u naseljima 259 ili 60.0 posto, a izvan naselja 173 ili 40.0 posto, tijekom prijevoza umrlo je 76 osoba ili 10.8 posto - u naseljima 65.8 posto, a izvan njih 34.2 posto i tijekom liječenja do 30 dana umrlo su 193 osobe ili 27.5 posto - u naseljima 81.3 posto i izvan njih 18.7 posto.

Od ukupnog broja poginulih u naseljima na mjestu prometne nezgode umrlo je 55.6 posto, tijekom prijevoza 10.7 posto te za vrijeme liječenja 33.7 posto. Od ukupno poginulih izvan naselja na mjestu prometne nezgode umrlo je 73.6 posto, tijekom prijevoza 11.1 posto i za vrijeme liječenja tijekom 30 dana 15.3 posto osoba.

Više je osoba poginulo u naselju – 98.3 posto, nego izvan naselja, što je proporcionalno većem broju nezgoda u naseljima nego izvan njih.

Tablica 12

Vrijeme smrti sudionika – razdoblje 1999. – 2003.

Godina		1999.	2000.	2001.	2002.	2003.
Ukupno	Ukupno	662	655	647	627	701
	Na mjestu nezgode	412	394	417	393	432
	Tijekom prijevoza do zdravstvene ustanove	71	87	65	64	76
	Do 30 dana poslije nezgode	179	174	165	170	193
U naselju	Ukupno	452	479	420	453	466
	Na mjestu nezgode	264	265	252	269	259
	Tijekom prijevoza do zdravstvene ustanove	45	75	46	54	50
	Do 30 dana poslije nezgode	143	139	122	130	157
Izvan naselja	Ukupno	210	176	227	174	235
	Na mjestu nezgode	148	129	165	124	173
	Tijekom prijevoza do zdravstvene ustanove	26	12	19	10	26
	Do 30 dana poslije nezgode	36	35	43	40	36

Nastradali pješaci

Od ukupnog broja prometnih nezgoda 2568 bilo je naleta na pješaka (2601). U tim je nezgodama stradalo 2656 osoba, što je 9.9 posto od ukupnog broja nastradalih osoba (11.0 posto).

Poginuo je 131 pješak ili 4.9 posto (151 ili 5.6 posto) od broja stradalih u tim nezgodama, a 18.7 posto od ukupnog broja poginulih sudionika u prometu. Ozlijedjenih pješaka bilo je 2525 (2542), što je 9.7 posto (10.6 posto) od svih ozlijedjenih sudionika u prometnim nezgodama.

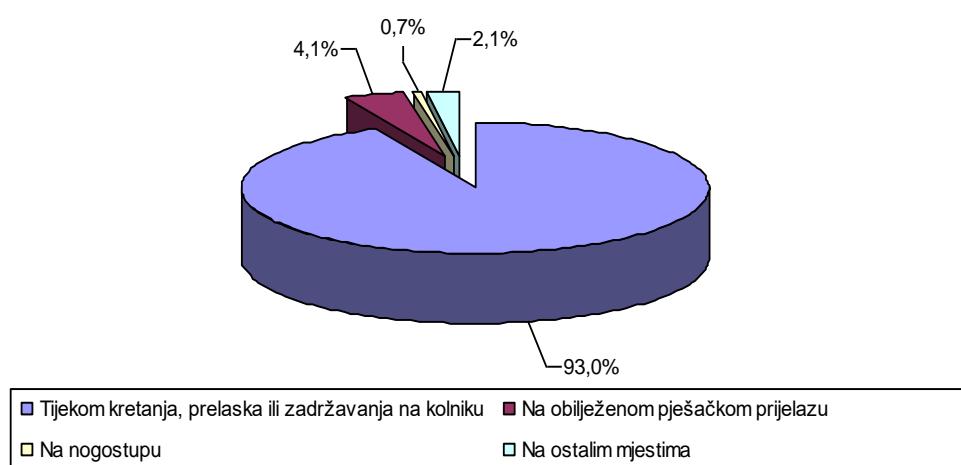
Ukupan broj stradalih pješaka manji je za 37 osoba ili 1.4 posto u odnosu na prošlu godinu (2693). Poginulih pješaka manje je za 20 ili 13.2 posto, a ozlijedjenih je manje za 17 ili 0.7 posto.

Najviše pješaka stradalo je dok su se kretali, prelazili ili zadržavali na kolniku. Nastradalo ih je 2471 ili 93.0 posto (2528). Na obilježenom pješačkom prijelazu nastradalo je 110 pješaka ili 4.1 posto, na cestovnom prijelazu preko željezničke pruge 7 ili 0.3 posto, na ostalim mjestima 50 ili 1.9 posto i na nogostupu 18 ili 0.7 posto. Zanimljivo je da je najviše pješaka stradalo na ravnom dijelu ceste, njih 1477 ili 55.6 posto od ukupnog broja stradalih pješaka.

Od ukupnog broja nastradalih pješaka, njih 679 ili 25.6 posto bila su djeca (707 ili 26.3 posto), od kojih je 7 (5) poginulo, a 672 (702) ozlijedeno.

Uspoređujući podatke s podacima iz 2002. godine, nastradale djece pješaka u 2003. je manje za 28 ili 4.0 posto, od kojih je poginulih više za dvije osobe, a ozlijedjenih manje za 30 osoba.

Grafikon 19: Nastradali pješaci prema mjestu nezgode u 2003.

Stranci kao sudionici prometnih nezgoda

U prometnim nezgodama sudjelovalo je 14 130 stranaca (23 269), ili 6.7 posto od ukupnog broja sudionika. Nastradalo je 1258 (1549) stranaca ili 4.7 posto (6.7 posto) od ukupnog broja stradalih. Poginulo je 40 (57) stranaca ili 5.7 posto (9.1 posto) svih poginulih, a ozlijedeno ih je 1218 (1492) ili 4.7 posto (6.2 posto) od ukupno ozlijedjenih osoba.

Najviše je nastradalo državljana Slovenije, njih 287 (237) ili 22.8 posto i Bosne i Hercegovine, njih 245 (237) ili 19.5 posto od ukupnog broja nastradalih stranaca, a potom državljeni: Njemačke 202 (216) ili 16.1 posto, Italije 126 (154) ili 10.0 posto, Austrije 99 (111) ili 7.9 posto, Češke 99 (110) ili 7.9 posto i tako dalje.

Najviše je poginulih državljeni Bosne i Hercegovine 12, potom Slovenije 10, Njemačke 7, što je 72.5 posto od ukupno poginulih stranaca na hrvatskim cestama.

OKOLNOSTI KOJE SU PRETHODILE NEZGODI, POGREŠKE SUDIONIKA U PROMETU I POSLJEDICE

Najviše se prometnih nezgoda, njih 87 624 ili 95.1 posto (95.3 posto), dogodilo zbog izravne vozačeve pogreške.

Nepropisna brzina i brzina neprimjerena uvjetima i dalje su najčešće pogreške vozača zbog čega se dogodilo 24 997 ili 27.1 posto svih prometnih nezgoda, a od toga 7715 ili čak 41.5 posto od ukupnog broja nezgoda s nastradalim osobama. U tim su nezgodama poginule 383 osobe ili čak 54.6 posto od svih poginulih, a ozlijedeno ih je 11 111 ili 42.5 posto od svih ozlijedjenih.

Usapoređujući podatke iz 2003. s prethodnom godinom ukupan je broj prometnih nezgoda uzrokovanih nepropisnom brzinom i brzinom neprimjerrenom uvjetima manji za 360 ili 1.4 posto (veći za 113 ili 0.4 posto). Nezgoda s nastradalim osobama više je za 316 ili 4.3 posto (5.6 posto). Broj poginulih u tim nezgodama veći je za 55 ili 16.8 posto (manji za 10.1 posto), a ozlijedjenih za 301 ili 2.8 posto (4.9 posto).

Prema ukupnom broju prometnih nezgoda i težini posljedica, iza nepropisne brzine i brzine neprimjerene uvjetima, slijedi vožnja na nedovoljnoj udaljenosti 9981 ili 10.8 posto od ukupnog broja nezgoda, što je povećanje za 945 ili 10.5 posto u odnosu na prethodnu godinu. U tim je nezgodama poginulo 18 osoba ili 2.6 posto od svih poginulih i ozlijedeno 1944 ili 7.4 posto od svih ozlijedjenih. Potom slijedi nepoštivanje prednosti prolaza 9539 ili 10.4 posto od ukupnog broja nezgoda u kojima je poginulo 45 osoba ili 6.4 posto od svih poginulih, a ozlijedeno je 3713 osoba ili 14.2 od svih ozlijedjenih.

Potom slijedi nepropisna vožnja unatrag 8833 ili 9.6 posto, nepropisno uključivanje u promet 5454 ili 5.9 posto, nepropisno pretjecanje i obilaženje 5299 ili 5.8 posto te nezgode uzrokovane ostalim pogreškama vozača.

Među nezgodama s nastradalim osobama nepropisna brzina i brzina neprimjerena uvjetima također je jedna od najčešćih pogrešaka vozača zbog koje se

dogodilo 7715 nezgoda ili 41.5 posto. Slijede nepoštivanje prednosti prolaza s 2472 nezgoda ili 13.3 posto te nepropisno pretjecanje i obilaženje s 1076 nezgoda ili 5.8 posto. Zbog te tri najgrublje i sve učestalije pogreške vozača poginula je 491 osoba ili 70.0 posto (67.0 posto) od svih poginulih, a ozlijeđeno je 16 430 osoba ili 62.8 posto (65.2 posto) od svih ozlijeđenih u prometnim nezgodama.

Zbog **pogrešaka pješaka** uzrokovana je 791 (manje od jedan posto) prometna nezgoda (819 ili jedan posto), i to: nepoštivanjem svjetlosnog znaka 94 (113) ili 0.1 posto svih prometnih nezgoda, neprelaskom kolnika na obilježenom pješačkom prijelazu 223 (235) ili 0.2 posto, nekorištenjem pothodnika (nathodnika) 21 (19) ili 0.02 posto i ostalim pogreškama pješaka 453 (465) ili 0.5 posto svih prometnih nezgoda.

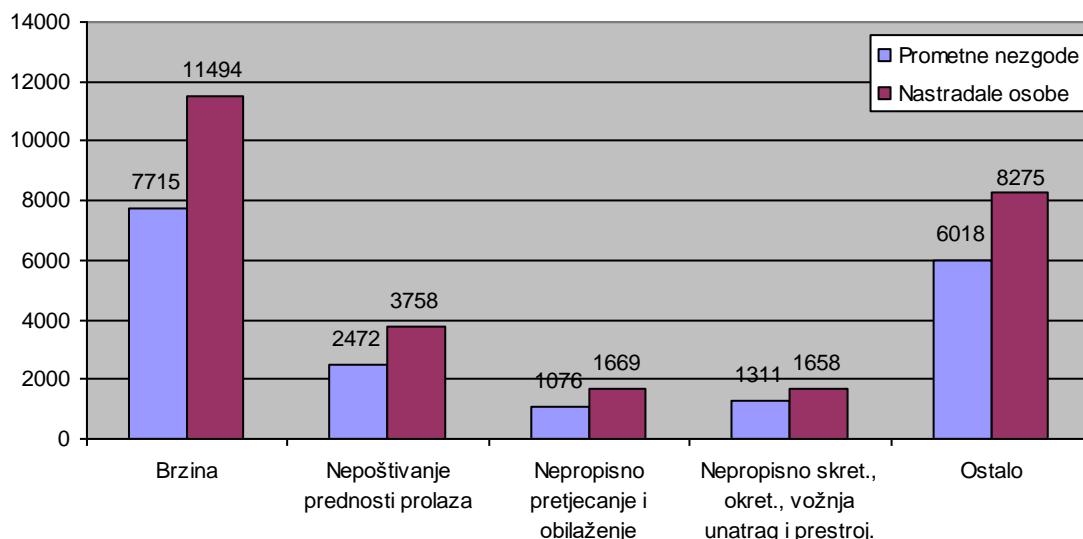
U tim je nezgodama poginulo 29 (32) osoba ili 4.1 posto od svih poginulih, a ozlijeđeno ih je 693 (729) ili 2.6 posto od svih ozlijeđenih.

Zbog **ostalih okolnosti** uzrokovano je 3687 (3230) ili 3.7 posto prometnih nezgoda. U tim je nezgodama poginulo 16 osoba (12) ili 2.3 posto od svih poginulih, a ozlijeđeno ih je 456 (340) ili 1.7 posto od svih ozlijeđenih.

Tablica 13**Prometne nezgode prema okolnostima koje su prethodile nezgodi u 2003.**

Okolnosti koje su prethodile	Prometne nezgode					Nastrandale osobe		
	Ukupno	Samo s materijalnom štetom	S nastrandalim osobama			Ukupno	Poginulo	Ozlijedjeno
			Ukupno	S poginulim osobama	S ozljeđenim osobama			
UKUPNO	92 102	73 510	18 592	633	17 959	26 854	701	26 153
POGREŠKE VOZAČA	87 624	70 064	17 561	589	16 972	25 660	656	25 004
- nepropisna brzina	2 817	1 752	1 065	57	1 008	1 592	64	1 528
- brzina neprimjerena uvjetima	22 180	15 529	6 650	289	6 361	9 902	319	9 583
- vožnja na nedostatnoj udaljenosti	9 981	8 631	1 350	14	1 336	1 962	18	1 944
- kasno uočavanje opasnosti	838	684	154	10	144	184	10	174
- nepropisno pretjecanje	2 735	1 892	843	50	793	1 400	60	1 340
- nepropisno obilaženje	2 564	2 331	233	3	230	269	3	266
- nepropisno mimoilaženje	3 303	2 962	341	10	331	529	12	517
- nepropisno uključivanje u promet	5 454	4 642	812	9	803	1 069	9	1 060
- nepropisno skretanje	4 329	3 544	786	12	774	1 023	13	1 010
- nepropisno okretanje	770	667	103	4	99	148	4	144
- nepropisna vožnja unatrag	8 833	8 576	257	3	254	277	3	274
- nepropisno prestrojavanje	2 595	2 430	165		165	210		210
- nepoštivanje pred. prolaza	9 539	7 067	2 472	43	2 429	3 758	45	3 713
- nepropisno parkiranje	232	224	8		8	15		15
- naglo usporavanje-kočenje	53	27	26		26	30		30
- nepoštivanje svjet. znaka	1 072	749	323	7	316	556	8	548
- neosiguran teret na vozilu	387	363	24	1	23	27	1	26
- nemarno post. s vozilom	792	697	95	1	94	116	1	115
- ostale pogreške vozača	9 150	7 297	1 854	76	1 778	2 593	86	2 507
POGREŠKE PJEŠAKA	791	96	694	29	665	722	29	693
- nepoštivanje svjet. znaka	94	15	79	3	76	85	3	82
- nekorištenje obilj. prijelaza	223	24	199	4	195	204	4	200
- nekorištenje poth.-nath.	21	6	15		15	15		15
- ostale pogreške pješaka	453	51	401	22	379	418	22	396
OSTALE POGREŠKE	1 165	966	199	10	189	253	10	243
DRUGE OKOLNOSTI	2 522	2 384	138	5	133	219	6	213
- neočekivana pojавa opasnosti na cesti	2 200	2 106	94	2	92	118	3	115
- zbunjujuća prometna signalizacija	6	5	1		1			1
- iznenadni kvar vitalnog dijela vozila	316	273	43	3	40	100	3	97

Grafikon 20: Prometne nezgode s nastrandalim osobama i nastrandale osobe zbog pogreške vozača u 2003.

Tablica 14

Vozila koja su sudjelovala u prometnim nezgodama prema vrsti vozila i nastrandale osobe u tim vozilima 2003.

Vrsta vozila	Broj vozila prema vrsti nezgode			Nastrandale osobe		
	Ukupno	Nezgode samo s materijalnom štetom	Nezgode s nastrandalima	Ukupno	Poginulo	Ozlijedeno
UKUPNO	172 018	140 201	31 817	24 186	570	23 616
Moped	2 615	1 062	1 553	1 627	28	1 599
Motocikl	2 851	1 210	1 641	1 782	53	1 729
Osobni automobil	137 228	113 793	23 435	18 057	389	17 668
Autobus	2 087	1 759	328	204	1	203
Teretni automobil	17 659	15 209	2 450	947	26	921
Kombinirani automobil	1 078	893	185	123	1	122
Traktor	1 073	756	317	211	21	190
Bicikl	1 582	372	1 210	1 139	48	1 091
Tramvaj	415	329	86	47		47
Zaprežno vozilo	10	8	2	1		1
Ostala vozila	5 420	4 810	610	48	3	45

KAZNENA DJELA PROTIV SIGURNOSTI JAVNOG PROMETA

U protekloj godini zabilježena su 2724 (2542) kaznena djela protiv sigurnosti cestovnog prometa (članak 272. i 273. KZ RH). Prijavljeno je 2586 (2391) osoba.

Od ukupnog broja kaznenih djela protiv sigurnosti cestovnog prometa nepoznati počinitelji izazvali su 215 (243) prometnih nesreća. Od tog broja u 2003. godini naknadno su otkriveni počinitelji 160 kaznenih djela (i počinitelji triju kaznenih djela iz ranijih godina). Ostali su neotkriveni počinitelji 55 kaznenih djela.

INTERVENCIJE I PODUZETE MJERE

U protekloj godini poduzeto je 1 011 808 različitih prekršaja i mjera u prometu (1 030 115). Od toga bilo je 1 002 157 prekršaja, a ostalo (9651) se odnosi na mjere iz članka 294. Zakona o sigurnosti cestovnog prometa (negativni bodovi).

Novim Zakonom o prekršajima kazneni bodovi mijenjaju naziv u negativne bodove i mijenja se način njihovog evidentiranja. Tako je u 2003. godini zabilježeno 127 457 vozača s negativnim bodovima (2002. godine bilo ih je 242 251).

Vozača s jednim negativnim bodom bilo je 65 485, s dva negativna boda 20 040, s tri negativna boda 31 956, s četiri negativna boda 5320 te s pet i šest negativnih bodova 3778 i 878 sa sedam i više negativnih bodova.

Tablica 15

Mjere Ministarstva unutarnjih poslova prema sudionicima u prometu od 1999. do 2003.

GODINA	Utvrđeno prekršaja za koje su podneseni zahtjevi za pokretanje prekršajnog postupka	Utvrđeno prekršaja za koje su naplaćene kazne	Vozači s negativnim bodovima						Ukupno vozača s negativnim bodovima	
			Broj bodova							
			1	2	3	4	5-6	7 i više		
1999.	307 590	892 930	98 999	65 206	63 780	18 789	16 994	6 731	270 499	
2000.	186 966	744 296	92 373	67 656	61 869	18 711	15 557	5 526	261 692	
2001.	193 181	623 299	82 526	63 415	66 343	17 990	15 436	5 046	250 756	
2002.	203 944	826 171	77 448	55 689	72 357	16 925	15 188	4 644	242 251	
2003.	322 796	679 361	65 485	20 040	31 956	5 320	3 778	878	127 457	

ZAKLJUČAK

Stanje sigurnosti u cestovnom prometu u 2003. godini obilježeno je ukupnim povećanjem broja prometnih nezgoda i nastradalih u tim nezgodama. Najviše zabrinjava veliko povećanje broja prometnih nezgoda s poginulim osobama i broj poginulih osoba. Oba su povećanja veća od deset posto. Jedini pozitivni pokazatelj uočljiv je kod stradavanja pješaka. Broj poginulih pješaka osjetno je smanjen.

Uvezši u obzir sve iskazane podatke iz koji se iščitava stanje sigurnosti u prometu na području Republike Hrvatske, moramo biti izuzetno nezadovoljni. Ne umanjujući dio odgovornosti policije za takvo stanje, valja spomenuti da tomu isključivi krivac nije policija, već da je zakazalo cijelokupno društvo. Kao prvo, nesređena i neprimjerena zakonska regulativa koja se očitovala primjenom novog Zakona o prekršajima, kao drugo, nedonošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama, problemi prisutni u provedbi Nacionalnog programa sigurnosti cestovnog prometa te na kraju, neprimjereno pasivno ponašanje ostalih subjekata ne manje odgovornih za tragičnost nastalog stanja.

PRILOG I.**Prometne nezgode i nastrandale osobe po policijskim upravama i postajama u 2003.**

Policjske uprave i policijske postaje	Prometne nezgode						Nastrandale osobe		
	Ukupno	Samo s materijalnom štetom	S nastrandalim osobama			Ukupno	Poginulo	Ozlijedeno	
			Svega osobama	S poginulim osobama	S ozlijedjenim osobama				
REPUBLIKA HRVATSKA	92 102	73 510	18 592	633	17 962	26 854	701	26 153	
ZAGREBAČKA	26 383	22 355	4 028	91	3 937	5 739	98	5 641	
Dugo Selo	386	254	132	2	130	191	2	189	
Ivanić-Grad	369	258	111	2	109	164	2	162	
Jastrebarsko	433	265	168	4	164	274	4	270	
Vrbovec	529	404	125	2	123	166	2	164	
Sv.I.Zelina	258	163	95	5	90	141	5	136	
Velika Gorica	1 246	994	252	6	246	346	7	339	
Zaprešić	711	522	189	8	181	254	10	244	
Samobor	893	700	193	6	187	285	6	279	
Sesvete	1 403	1 046	357	5	352	595	7	588	
Zagreb I PPRP	10 713	9 415	1 298	28	1 270	1 755	29	1 726	
Zagreb II PPRP	9 442	8 334	1 108	23	1 085	1 568	24	1 544	
KRAPINSKO-ZAGORSKA	1 815	1 170	645	21	624	1 011	24	987	
Donja Stubica	401	236	165	1	164	275	1	274	
Klanjec	54	33	21	2	19	30	3	27	
Krapina	979	666	313	13	300	502	15	487	
Zlatar Bistrica	240	140	100	4	96	126	4	122	
Pregrada	141	95	46	1	45	78	1	77	
SISAČKO-MOSLAVAČKA	3 079	2 280	799	34	765	1 152	41	1 111	
Dvor	37	30	7	0	7	9	0	9	
Gлина	90	67	23	2	21	29	2	27	
Hrv.Kostajnica	99	77	22	1	21	37	2	35	
Kutina	887	627	260	15	245	402	19	383	
Novska	295	199	96	4	92	125	5	120	
Petrinja	385	298	87	3	84	123	3	120	
Sunja	65	46	19	0	19	25	0	25	
Sisak	1 159	889	270	8	262	378	8	370	

Policjske uprave i policijske postaje	Prometne nezgode						Nastrandale osobe		
	Ukupno	Samo s materijalnom štetom	S nastrandalim osobama			Ukupno	Poginulo	Ozlijedeno	
			Svega osobama	S poginulim osobama	S ozlijedenim osobama				
KARLOVAČKA	3599	2973	626	32	594	968	34	934	
Duga Resa	624	527	97	4	93	143	5	138	
Karlovac	1766	1473	293	16	277	435	17	418	
Ogulin	457	355	102	6	96	156	6	150	
Ozalj	155	132	23	1	22	32	1	31	
Slunj	536	434	102	5	97	191	5	186	
Vojnić	61	52	9	0	9	11	0	11	
VARAŽDINSKA	2283	1726	557	31	526	757	35	722	
Ivanec	380	275	105	5	100	141	5	136	
Ludbreg	254	179	75	6	69	103	6	97	
Novi Marof	359	263	96	9	87	144	11	133	
Varaždin	1290	1009	281	11	270	369	13	356	
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	1961	1482	479	14	465	700	15	685	
Đurđevac	424	328	96	1	95	134	1	133	
Koprivnica	1013	772	241	7	234	342	7	335	
Križevci	524	382	142	6	136	224	7	217	
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	2141	1611	530	21	509	744	22	722	
Bjelovar	1209	918	291	9	282	416	10	406	
Čazma	203	168	35	3	32	54	3	51	
Daruvar	278	200	78	4	74	104	4	100	
Garešnica	260	172	88	3	85	118	3	115	
Grubišno Polje	191	153	38	2	36	52	2	50	
PRIMORSKO-GORANSKA	8713	7360	1353	38	1315	1845	46	1794	
Crikvenica	493	382	111	1	110	146	1	145	
Čabar	63	56	7	0	7	14	0	14	
Delnice	323	240	83	5	78	130	7	123	
Krk	730	622	108	5	103	152	7	145	

Policjske uprave i policijske postaje	Prometne nezgode						Nastrandale osobe		
	Ukupno	Samо s materijalnom štetom	S nastrandanim osobama			Ukupno	Pognuto	Ozlijedeno	
			Svega osobama	S poginulim osobama	S ozlijedjenim osobama				
Opatija	1423	1236	187	0	187	251	0	251	
Rab	163	121	42	3	39	54	3	51	
Rijeka	4945	4263	682	18	664	897	19	878	
Vrbovsko	281	228	53	6	47	92	9	83	
Mali Lošinj	292	212	80	0	80	104	0	104	
LIČKO-SENJSKA	2164	1728	436	28	408	712	33	679	
Donji Lapac	10	9	1	0	1	1	0	1	
Gospic	471	384	87	5	82	134	6	128	
Karlobag	120	100	20	2	18	29	3	26	
Otočac	446	364	82	9	73	122	10	112	
Novalja	172	136	36	0	36	55	0	55	
Senj	372	292	80	2	78	121	2	119	
Korenica	573	443	130	10	120	250	12	238	
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	1421	1045	376	18	358	525	19	506	
Orahovica	148	106	42	2	40	59	2	57	
Slatina	350	255	95	5	90	140	5	135	
Virovitica	923	684	239	11	228	326	12	314	
POŽEŠKO-SLAVONSKA	1250	897	353	6	347	526	7	519	
Pakrac	206	156	50	1	49	81	1	80	
Požega	788	586	202	4	198	303	5	298	
Pleternica	256	155	101	1	100	142	1	141	
BRODSKO-POSAVSKA	2505	1748	757	33	724	1168	37	1131	
Nova Gradiška	547	407	140	6	134	210	8	202	
Slavonski Brod	1958	1341	617	27	590	958	29	929	
ZADARSKA	4343	3424	919	21	901	1335	25	1310	
Benkovac	300	233	67	1	66	93	1	92	

Policjske uprave i policijske postaje	Prometne nezgode						Nastrandale osobe		
	Ukupno	Samo s materijalnom štetom	S nastrandanim osobama			Ukupno	Poginulo	Ozlijedeno	
			Svega osobama	S poginulim osobama	S ozlijedjenim osobama				
Biograd n/m	296	217	79	3	76	137	4	133	
Gračac	227	185	42	1	41	57	1	56	
Obrovac	269	215	54	1	53	80	1	79	
Pag	152	114	38	2	36	54	2	52	
Zadar	3099	2460	639	13	629	914	16	898	
OSJEČKO-BARANJSKA	4254	3147	1107	65	1042	1666	70	1596	
Beli Manastir	387	290	97	8	89	159	9	150	
Donji Miholjac	225	171	54	2	52	79	3	76	
Đakovo	546	351	195	11	184	310	11	299	
Našice	515	384	131	3	128	183	3	180	
Osijek	2115	1619	496	26	470	731	28	703	
Valpovo	466	332	134	15	119	204	16	188	
ŠIBENSKO-KNINSKA	2653	2116	537	21	516	793	26	767	
Drniš	171	131	40	1	39	68	3	65	
Knin	490	388	102	5	97	141	6	135	
Šibenik	1992	1597	395	15	380	584	17	567	
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	2274	1594	680	27	653	1027	27	1000	
Vinkovci	1197	799	398	15	383	596	15	581	
Vukovar	489	374	115	6	109	169	6	163	
Ilok	92	72	20	1	19	26	1	25	
Županja	379	272	107	4	103	175	4	171	
Drenovci	117	77	40	1	39	61	1	60	
SPLITSKO-DALMATINSKA	10615	8564	2051	55	1996	2948	59	2889	
Brač	191	132	59	3	56	77	3	74	
Hvar	196	141	55	0	55	77	0	77	
Imotski	452	304	148	2	146	244	2	242	
Makarska	739	594	145	1	144	214	1	213	
Omiš	628	484	144	6	138	209	7	202	
Sinj	862	669	193	5	188	303	5	298	

Policjske uprave i policijske postaje	Prometne nezgode						Nastrandale osobe		
	Ukupno	Samo s materijalnom štetom	S nastrandalim osobama			Ukupno	Poginulo	Ozlijedeno	
			Svega osobama	S poginulim osobama	S ozlijedenim osobama				
Split	6782	5674	1108	31	1077	1533	32	1501	
Trogir	614	458	156	7	149	230	9	221	
Vis	55	36	19	0	19	25	0	25	
Vrgorac	96	72	24	0	24	36	0	36	
ISTARSKA	6876	5529	1347	35	1312	1829	38	1791	
Buje	333	276	57	1	56	75	1	74	
Umag	715	599	116	6	110	149	6	143	
Buzet	187	150	37	0	37	41	0	41	
Labin	545	421	124	5	119	167	5	162	
Pazin	441	338	103	2	101	146	2	144	
Poreč	1429	1159	270	6	264	375	6	369	
Pula	2460	2022	438	11	427	592	12	580	
Rovinj	766	564	202	4	198	284	6	278	
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	2326	1736	590	24	566	857	25	832	
Ston	119	87	32	2	30	56	2	54	
Dubrovnik	1498	1106	392	13	379	562	14	548	
Korčula	170	121	49	3	46	71	3	68	
Lastovo	16	13	3	1	2	4	1	3	
Metković	342	267	75	3	72	101	3	98	
Ploče	181	142	39	2	37	63	2	61	
MEDIMURSKA	1447	1025	422	18	404	557	20	537	
Čakovec	1447	1025	422	18	404	557	20	537	

DJECA U PROMETU

Stradavanja djece u prometnim nezgodama u prošloj su godini slijedila negativna zbivanja vezana za stanje sigurnosti. Naime, u odnosu na 2002. godinu, prošle je godine znatno povećan broj poginule djece (jedanaestoro djece više). Ostali pokazatelji, teško i lako ozljeđena djeca, zabilježili su smanjenje. Ukupan broj nastradale djece, također je manji.

Tablica 1

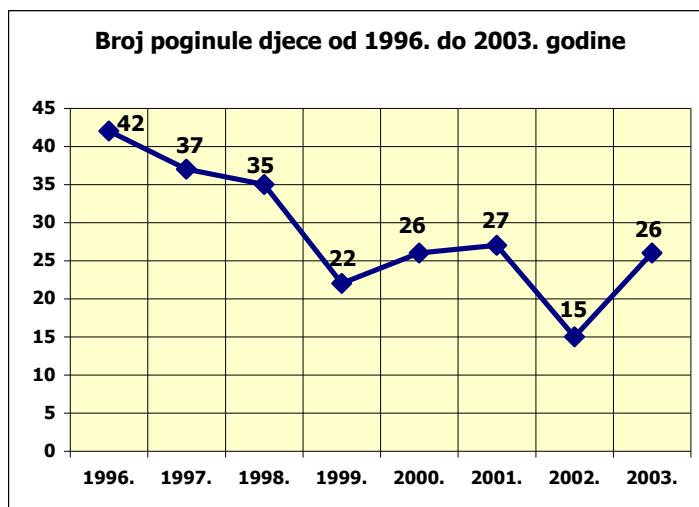
	2002			2003			+ / - 2003/2002		
	0-6 g. starosti	7-13 g. starosti	UKUPNO	0-6 g. starosti	7-13 g. starosti	UKUPNO	0-6 g. starosti	7-13 g. starosti	UKUPNO
POGINULI	2	13	15	13	13	26	550,0	0,0	73,3
TEŠKE TJELESNE OZLJEDE	104	232	336	103	225	328	-1,0	-3,0	-2,4
LAKE TJELESNE OZLJEDE	629	903	1532	588	919	1507	-6,5	1,8	-1,6
UKUPNO	735	1148	1883	704	1157	1861	-4,2	0,8	-1,2

Na jednom stručnom skupu održanom u prosincu prošle godine, izrečen je podatak koji je izazvao zgražanje prisutnih, a odnosio se na broj poginule djece u jedanaest mjeseci 2003. u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Pokušat ćemo objasniti o čemu se radilo. Naime, u 2002. godini u prometnim nezgodama poginulo je petnaestoro djece, a u jedanaest mjeseci prošle godine, njih 26. Razlika i povećanje razvidni su i zabrinjavajući. Ako pak proširimo razdoblje za usporedbu podataka na još nekoliko godina unatrag, dobijemo pokazatelje iskazane u tablici 3 i grafikonu 1.

Tablica 2

Godina	Broj poginulih
1996.	42
1997.	37
1998.	35
1999.	22
2000.	26
2001.	27
2002.	15
2003.	26

Grafikon 1

Iz tablice i grafikona vidljivo je da izraženije smanjenje u 2002. godini, nažalost, nije posljedica pozitivnog trenda, nego sretnog spletu okolnosti. U posljednjih pet godina vidljivo je smanjenje broja poginule djece u odnosu na tri godine prije. Usporedimo li pak podatke o udjelu poginule djece u ukupnom broju poginulih u 1996. godini (5.8 posto), s istim pokazateljima za 2003. godinu, u kojoj je udjel djece u ukupnom broju poginulih bio 3.7 posto, dolazimo do podatka koji ukazuje da je uloženi trud

dao određene pozitivne rezultate glede stradavanja djece u prometu. Naime, od 1994. godine, kad je naglasak rada policije stavljen na preventivno djelovanje, provode se mnoge djelatnosti kojima je jedinstven nazivnik - zaštita djece u prometu. Jedna od njih su i akcije koje se provode početkom školske godine. U tom sklopu provodi se izobrazba prvašića i pojačano se postupa na prometnicama u neposrednoj blizini škola i drugih odgojnih ustanova pa se vozači upozoravaju na pojačanu pozornost i strogo poštivanje prometnih propisa. U tom dijelu policija ima potporu gotovo svih sredstava javnog priopćavanja. Tijekom cijele godine, sve policijske uprave provode posebne aktivnosti vezane za sigurnost djece u prometu, prilagođene značajkama podneblja i stanju sigurnosti na području svoje mjerodavnosti.

Posebno valja naglasiti provedbu *Nacionalnog programa sigurnosti cestovnog prometa* u čiju su provedbu uključena ministarstva, institucije i drugi subjekti čiji je djelokrug rada vezan za promet, a koji posebnu pozornost posvećuje djeci putem akcije koja se provodi pod nazivom «Djeca prijatelji u prometu». Tu su još aktivnosti drugih institucija, poput Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa uvođenjem eksperimentalnog programa prometnog odgoja u osnovne škole, Hrvatskog autokluba s nizom natjecanja pripremljenih za djecu i tako dalje. Svima je cilj podizanje stanja sigurnosti i prometne kulture na višu razinu. No, pokazalo se da djeca izgleda puno lakše prihvataju norme ponašanja u prometu od onih koji bi im trebali biti uzor, njihovi roditelji i svi mi odrasli. Ovaj zaključak temelji se na pokazateljima koji su obrađeni u sljedećem poglavljtu.

Stradavanje djece u prometnim nezgodama prema svojstvu sudionika

Kao što je već rečeno, lakše je neke stvari objasniti djeci nego odraslima. U sljedećoj tablici prikazana su stradavanja djece prema svojstvu sudionika prometnih nezgoda od 1996. do 2003. godine.

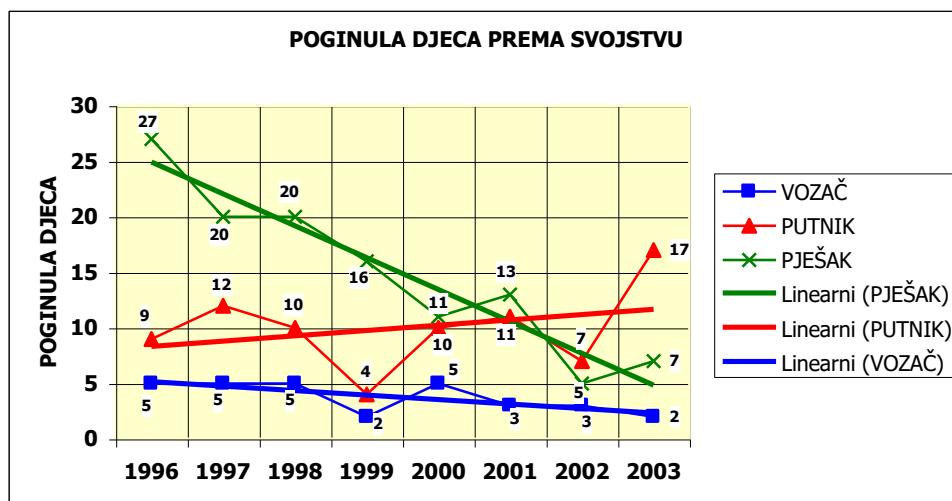
Tablica 3

		VOZAČ	PUTNIK	PJEŠAK	JAHAC	GONIĆ STOKE	UKUPNO
1996.	POGINULI	5	9	27	1	-	42
	OZLIJEĐENI	268	492	818	2	2	1582
	UKUPNO	273	501	845	3	2	1624
1997.	POGINULI	5	12	20	-	-	37
	OZLIJEĐENI	236	503	769	-	-	1508
	UKUPNO	241	515	789	-	-	1545
1998.	POGINULI	5	10	20	-	-	35
	OZLIJEĐENI	223	707	697	1	-	1628
	UKUPNO	228	717	717	1	-	1663
1999.	POGINULI	2	4	16	-	-	22
	OZLIJEĐENI	247	666	774	-	1	1688
	UKUPNO	249	670	790	-	1	1710
2000.	POGINULI	5	10	11	-	-	26
	OZLIJEĐENI	251	825	694	1	3	1774
	UKUPNO	256	835	705	1	3	1800
2001.	POGINULI	3	11	13	2	-	29
	OZLIJEĐENI	231	913	731	-	-	1875
	UKUPNO	234	924	744	2	-	1904
2002.	POGINULI	3	7	5	-	-	15
	OZLIJEĐENI	213	953	702	-	-	1868
	UKUPNO	216	960	707	-	-	1883
2003.	POGINULI	2	17	7	-	-	26
	OZLIJEĐENI	220	944	672	-	-	1836
	UKUPNO	222	961	679	-	-	1862

U prikazanoj tablici, a osobito u grafikonu, vidljiv je trend stradavanja djece u prometnim nezgodama. Jasno je da se broj poginule djece pješaka smanjuje i to po vrlo kosoj crti trenda. Broj stradale djece vozača također se smanjuje, ali nešto blaže. Jedino linija trenda poginule djece putnika u vozilima, pokazuje porast.

Usporedimo li udjel stradavanja djece po svojstvu sudionika prometnih nezgoda, uočava se da je u 1996. godini udjel nastrandale djece vozača u ukupnom broju stradale djece bio 16.8 posto, djece putnika 30.8 posto, a djece pješaka 52 posto. U 2003. isti udjeli su bili - 11.9 posto djeca vozači, 51.6 posto djeca putnici i 36.4 posto djeca pješaci.

Grafikon 2

U ukupnom broju poginule djece, udjel djece vozača je 1996. godine bio 11.9 posto, djece putnika 21.4 posto, a djece pješaka 64.3 posto. Prošle, 2003. godine, bilo je sljedeće stanje - udjel djece vozača 7.7 posto, djece putnika 65.4 posto i djece pješaka 26.9 posto.

Iz navedenih brojčanih pokazatelja razvidno je da djeca polako prihvataju pravila ponašanja. Drastično su smanjena stradavanja djece pješaka i vozača. U tomu svoj udjel imaju i nepopularni *ležeći policajci* u područjima neposredno oko škola, stalne akcije s naglaskom na ponašanje vozača prema djeci, zastupljenost problematike u sredstvima javnog priopćavanja i tako dalje.

Zaključak

Usapoređujući prošlu godinu s prethodnom godinom, stradavanje djece uklapa se u opće stanje sigurnost cestovnog prometa. Prisutno je povećanje svih parametara, a osobito najtežih posljedica prometnih nezgoda. Zaključak se nameće sam po sebi. Nikad nije bilo gore.

Pogledamo li koju godinu unatrag, zaključak će ipak biti drukčiji. Naime, u posljednjih osam godina stradavanje djece osjetno je smanjeno i općenito slijedi trend smanjenja najtežih stradavanja. Udjel stradavanja djece smanjen je za tridesetak posto, broj poginule djece manji je za gotovo četrdeset posto. Sve su to činjenice.

Činjenica je da djeca kao vozači i pješaci stradavaju osjetno manje pa se stječe dojam kako je trud uložen u izobrazbu i stalno poučavanje te institucionalni odgoj djece dao rezultat. Istodobno, djece stradale u svojstvu putnika u vozilu osjetno je više nego što je to bilo prije.

U tom dijelu nesporno je da su zakazali odrasli i to kao roditelji, obitelj, rođaci... Djeca najviše stradavaju vozeći se s onima s kojima bi se trebala osjećati i biti najsigurnija. Često smo svjedoci prizora da se djeca, osobito mlađe dobne skupine, voze ili da sjede na prednjim sjedalima vozila, nisu vezana sigurnosnim pojasmom, ne sjede u vozilu u sjedalici koja postoji zato da bi se smanjila mogućnost njihova stradavanja... To su oni pasivni momenti sigurnosti. Isto tako, nerijetka su upravljanja vozilom pod utjecajem alkohola, a dijete ili djeca su u vozilu. Brzina kojom se vozi često je bitno veća od dopuštene. Ako je sreće i ništa se ne dogodi, pomislimo li ikada kakav primjer dajemo svojoj djeci. Jednoga dana i oni će biti vozači.

Osim odgovornosti roditelja zbog nedostatka pedagoškog sluha, valja spomenuti ne manje bitnu odrednicu - zakonsku regulativu. Teško je nešto neopipljivo i gotovo apstraktno proglašiti sukrvicem za bilo što, ali u zemlji gdje donošenje jednog zakona, stavlja izvan funkcije instrumente drugog zakona, a

ti instrumenti su služili sprječavanju najtežih oblika kršenja prometnih propisa, nerealno je očekivati da stanje sigurnosti u prometu bude bolje. Isto tako, nedonošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama, nosi svoj dio odgovornosti za stanje na našim prometnicama. Ne smije se prijeći ni preko činjenice da na prekršajnim sudovima neopravdano velik broj predmeta vezanih za prometne prekršaje odlazi u zastaru.

Sve su to uzroci stanja sigurnosti cestovnog prometa kakvo danas imamo. Možda bi stoga bilo ipak najlakše krenuti prvo od sebe i promijeniti svoje ponašanje.

AUTOCESTE U HRVATSKOJ

Uvod

Od pamтивjeka čovjek je imao potrebu svladavati udaljenosti. O tomu je ovisila njegova egzistencija. Što su rješenja bila bolja, to su se lakše razmjenjivala dobra, bolje se živjelo, a i ljudi su bili zadovoljniji. U današnje doba velikog tehnološkog napretka, koji je osobito uočljiv u komunikacijskim sustavima, prijenos dobara i podataka u što kraćem vremenu, postao je nezaobilazan imperativ. Onaj tko u tomu uspije, uštedio je novac, na tržištu može biti konkurentniji i na taj način, u konačnici, ostvaruje dobit.

Jedan od sustava kojim se svladavanjem udaljenosti komunicira jest i cestovni promet. Oduvijek je, od prvih funkcionalnih cesta prije nekoliko tisuća godina, prve europske autoceste u Njemačkoj građane dvadesetih godina prošlog stoljeća, do današnjih suvremenih mreža autocesta, motiv njihove gradnje bio je isti: u što kraćem vremenu, na što udobniji i sigurniji način, prijeći određenu udaljenost.

U početku se pojam *sigurnost cestovnog prometa* odnosio na čuvanje života od razbojničkih skupina koje su harale cestama, posebice na onima na kojima se prometovalo različitom robom (protok robe). U današnje doba taj se pojam odnosi na očuvanje života i zdravlja ljudi koji su potencijalno ugroženi izravnim ili neizravnim sudjelovanjem u prometnom procesu.

Sigurnost sudionika u prometu pokušava se podignuti na višu razinu različitim tehničkim rješenjima (konstrukcijska rješenja u vozilima kao što su sigurnosni pojasevi, zračni jastuci, ABS te mnoga tehnička rješenje primijenjena prilikom projektiranja, gradnje i opremanja suvremene cestovne infrastrukture itd.), zakonskom regulativom i izobrazbom sudionika u prometu.

Stanje sigurnosti na autocestama i brzim cestama u 2003. godini

Prošlu, 2003. godinu zapamtit ćemo kao godinu u kojoj su se razvidno povećali svi negativni pokazatelji stanja sigurnosti. U tablici broj 1., bez posebnog komentara, prikazani su ti pokazatelji u usporedbi s 2002. godinom.

Tablica br. 1.

KARAKTERISTIČNI BROJČANI POKAZATELJI O PROMETNIM NEZGODAMA U 2002. I 2003. GODINI

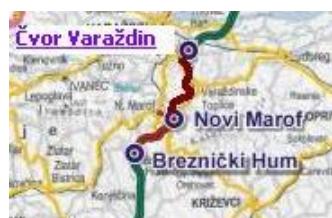
				Usporedba '03. i '02.g.	
	2002.	2003.	razlika	%	
PROMETNE NEZGODE					
UKUPNO	86 611	92 102	5 491	6,3%	
S NASTRADALIMA	17 071	18 592	1 521	8,9%	
- s poginulima	571	633	62	10,9%	
- s ozlijedenima	16 500	17 959	1 459	8,8%	
S MATERIJALNOM ŠTETOM	69 540	73 510	3 970	5,7%	
NASTRADALE OSOBE					
UKUPNO	24 550	26 854	2 304	9,4%	
POGINULO	627	701	74	11,8%	
OZLIJEĐENO	23 923	26 153	2 230	9,3%	
- teško	4 477	4 878	401	9,0%	
- lako	19 446	21 275	1 829	9,4%	
NASTRADALI PREMA SVOJSTVU SUDIONIKA					
POGINULO	- vozača	339	391	52	15,3%
	- putnika	136	178	42	30,9%
	- pješaka	152	132	- 20	-13,2%
OZLIJEĐENO	- vozača	13 172	14 848	1 676	12,7%
	- putnika	8 171	8 738	567	6,9%
	- pješaka	2 574	2 565	- 9	-0,3%

Zahvaljujući ubrzanoj gradnji autocesta u posljednje tri godine, Hrvatska danas ima šestotinjak kilometara autocesta i tristotinjak kilometara brzih cesta (poluautocesta). Tijekom 2003. godine u promet je pušteno oko 150 kilometara autocesta i oko 50 kilometara brzih cesta (obilaznice gradova, spojne ceste i dr.). Na slici 1, zelenom bojom označene su autoceste i brze ceste koje su danas u funkciji na području Republike Hrvatske. Na slikama 2, 3 i 4 crvenom su bojom prikazane dionice autocesta otvorene za promet u 2003. godini, a u pripadajućoj tablici broj 2, dužine novootvorenih dionica.

Slika 1

Slika 2

Slika 3

Slika 4

Na slici 5 prikazan je motiv s autoceste Goričani - Zagreb (A-4).

Tablica 2

Dionica autoceste	DUŽINA (km)
RIJEKA - ZAGREB	
Kupjak-Vrbovsko	19,8
Bosiljevo-Vukova Gorica	6,6
ZAGREB - GORIČAN	
Breznički Hum- Varaždin	23
ZAGREB - SPLIT	
Bosiljevo-Tunel Mala Kapela	41,8
Gornja Ploča-tunel Sv. Rok-Zadar 2	59,8
UKUPNO AUTOCESTE	150,8

Slika 5

Tadašnje Ministarstvo pomorstva, prometa i veza, sredinom 2003. godine, donijelo je Pravilnik o označavanju autocesta. Prema tom Pravilniku autoceste u Hrvatskoj imaju sljedeće oznake:

- autocesta **A1** - Zagreb (Lučko)-Bosiljevo-Split-Dubrovnik;
- autocesta **A2** - Macelj-Zagreb (Jankomir);
- autocesta **A3** – Bregana-Zagreb-Lipovac;
- autocesta **A4** - Goričan-Zagreb (Ivanja Reka);
- autocesta **A5** - Beli Manastir-Osijek-Svilaj;
- autocesta **A6** - Bosiljevo-Rijeka (Orehovica);
- autocesta **A7** - Rupa-Rijeka-Žuta Lokva;
- autocesta **A8** – Kanfanar-Matulji;
- autocesta **A9** – Kaštela-Pula;
- autocesta **A10** – Metković-Opuzen.

Na slici 6 prikazana je karta autocesta s pripadajućim oznakama.

Slika 6

Stanje sigurnosti na autocestama

Sigurnost prometa na hrvatskim autocestama u prošloj godini dijeli uglavnom sudbinu općeg stanja sigurnosti cestovnog prometa. Gledajući sve autoceste i brze ceste, vidljiva su povećanja svih brojčanih pokazatelja (tablica 3 i 4). Promatramo li pak svaku cestu posebno, zamjetne su razlike, posebice kod prometnih nezgoda s poginulim osobama i broja poginulih sudionika u prometu.

Neslavan rekord drži autocesta A-3 (dionica Bregana-Zagreb–Lipovac) već nazvana «autocestom smrti». Njezina dužina je oko 260 kilometara i to je zasad najduža autocesta u Hrvatskoj. Dio njezinih relativno velikih apsolutnih brojki leži i u dužini, ali to nije bitan razlog. Podijelimo li broj nezgoda u kojima je bilo poginulih s dužinom ceste, dobivamo da se po kilometru te ceste događalo 0.11 takvih nezgoda, a na autocesti A-1 (Lučko)- Bosiljevo-Split-Dubrovnik), koja je po apsolutnim brojevima najbliža – 0.05 nezgoda. Kod stradavanja, taj omjer je još porazniji. Na autocesti A-3 po svakom kilometru smrtno strada 0.13 osoba, a na autocesti A-1 to je opet 0.05.

Tablica 3

CESTA	2001.				2002.				2003.				S POGINULIM OSOBAMA INDEKS, 2001.=100	
	S POGINULIM OSOBAMA	S OZLJEDENIM OSOBAMA	S MAT. ŠTETOM	UKUPNO NEZGODA	S POGINULIM OSOBAMA	S OZLJEDENIM OSOBAMA	S MAT. ŠTETOM	UKUPNO NEZGODA	S POGINULIM OSOBAMA	S OZLJEDENIM OSOBAMA	S MAT. ŠTETOM	UKUPNO NEZGODA	2002.	2003.
A-1	6	32	229	267	3	32	257	292	8	36	364	408	50	133
Ž-1040 Jadranska avenija (Zagreb)	-	12	91	103	-	17	116	133	-	18	160	178	-	-
D-522 Udbina - Gornja Ploča	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5	16	22	-	-
A-2	4	18	98	120	5	27	131	163	4	29	134	167	125	100
A-3	25	157	699	881	20	161	861	1042	29	204	986	1219	80	116
A-4	1	10	72	83	2	12	112	126	3	13	128	144	200	300
D-28 Čvor Sv. Helena - Vrbovec	-	-	-	-	-	7	10	17	-	3	19	22	-	-
A-6	1	10	38	49	1	23	41	65	4	15	33	52	100	400
D-3 Naplatne kućice Lepenica - tunel Učka	7	38	189	234	5	33	206	244	3	47	266	316	71	43
"ISTARSKI Y" D-3 i D-21	2	26	98	126	6	24	125	155	1	33	138	172	300	50
UKUPNO	46	303	1514	1863	42	336	1859	2237	53	403	2244	2700	91	115

Postoji više čimbenika koji su uzrok tom stanju. Naime, tom cestom povezan je zapad i sjever Europe s jugom kontinenta. Na tu se prometnicu, polako, ali sigurno vraća promet koji je zbog rata u potpunosti bio prekinut početkom devedesetih godina prošlog stoljeća. Vozači koji iz Zapadne Europe putuju kući, u velikom broju to ne čine razumno, nego putovanje od tisuću i više kilometara pokušavaju obaviti bez odmara, gotovo u jednom dahu. Nerijetko takvi *podvizi* završavaju tragično.

Nadalje, autocesta A-3 većim svojim dijelom prolazi ravnicom pa je, kao i na većini autocesta, vožnja vrlo «dosadna». Spoji li se umor vozača s dosadom, preduvjeti za spavanje za upravljačem su ispunjeni. Ne treba posebice istaknuti s kojim konačnim ishodom.

Drugo obilježje te ceste, ne manje bitno, jest stanje kolnika, odnosno asfaltnog sloja. Na njezinom većem dijelu između Zagreba i Županje, desnom prometnom trakom protežu se duboki kolotrazi (uzdužna oštećenja/udubljenja kolnika koje su izdubila teška vozila). Kolotrazi su osobito opasni za kišnog vremena kad postoji velika mogućnost stvaranja akvaplanuma. Dođe li do toga, incidentna situacija je neizbjegžna. Često su za takve situacije krivi sami vozači, koji nerijetko mokrim kolnikom voze istom brzinom kao da je kolnik suh.

Osim navedenog, postoji još mogućih uzroka teških stradavanja, ali njih sada nećemo elaborirati.

Tablica 4

STRADAVANJA U PROMETNIM NEZGODAMA NA HRVATSKIM AUTOCESTAMA I BRZIM CESTAMA (POLUAUTOCESTAMA)

CESTA	2001.				2002.				2003.				POGINULE OSOBE INDEKS, 2001.=100	
	POGINULE OSOBE	TEŠKO OZLJEDENE OSOBE	LAKŠE OZLJEDENE OSOBE	UKUPNO NASTRADALI	POGINULE OSOBE	TEŠKO OZLJEDENE OSOBE	LAKŠE OZLJEDENE OSOBE	UKUPNO NASTRADALI	POGINULE OSOBE	TEŠKO OZLJEDENE OSOBE	LAKŠE OZLJEDENE OSOBE	UKUPNO NASTRADALI	2002.	2003.
A-1	10	19	45	74	3	14	43	60	8	12	62	82	30	80
Ž-1040 Jadranska avenija (Zagreb)	-	7	20	27	-	4	32	36	-	7	31	38	-	-
D-522 Udbina - Gornja Ploča (spoj s D-1 na A-1)	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4	7	12	-	-
A-2	7	9	36	52	6	23	42	71	5	12	52	69	86	71
A-3	27	91	247	365	22	89	245	356	36	97	316	449	81	133
A-4	1	2	12	15	4	5	12	21	3	7	18	28	400	300
D-28 Čvor Sv. Helena - Vrbovec	-	-	-	-	-	1	9	10	-	1	4	5	-	-
A-6	2	4	21	27	2	6	28	36	6	7	21	34	100	300
D-3 Naplatne kućice Lepenica - tunel Učka	7	21	40	68	6	15	36	57	3	15	52	70	86	43
"ISTARSKI V" D-3 i D-21	2	14	29	45	7	16	45	68	3	11	35	49	350	150
UKUPNO	56	167	450	673	50	173	492	715	65	173	598	836	89	116

Zadržat ćemo se na još jednoj prometnici, a to je autocesta A-6 (Bosiljevo–Rijeka, odnosno njezin novi dio Vrbovsko-Kupjak, dužine od dvadesetak kilometara, pušten u promet u lipnju 2003. U samo šest mjeseci, na toj je prometnici poginulo pet osoba u tri prometne nezgode.

Jedna od tih triju nesreća stravično je stradavanje tročlane češke obitelji (njihovo vozilo doslovce je bilo neprepoznatljivo). Kako je češko vozilo prešlo na lijevu stranu kolnika na ravnom cestovnom potezu pri savršenim ostalim uvjetima, pretpostavlja se da je u m o r vozača bio uzrok te obiteljske tragedije.

Druge dvije nezgode zanimljive su jer su se zbile na istovjetan način, na gotovo istoj dionici ceste u razmaku od dvadesetak dana. U oba slučaja radilo se o naletu osobnog vozila na stražnji dio teretnjaka. Naime, na tom dijelu autoceste, gledano iz smjera Rijeke prema Vrbovskom, prilikom izlaska iz posljednjeg tunela prije Vrbovskog (tunel Čardak), vozači nailaze na nizbrdicu i blagi desni zavoj. Kako se teški teretnjaci na nizbrdici kreću veoma sporo, 30 do 40 km/h, vozač osobnog vozila koji vozilom izlazi iz tunela brzinom i nekoliko puta većom, refleksno koči kad pred sobom zamijeti

teretnjak za koji ima osjećaj da stoji. Prilikom takvih kočenja može doći do zanošenja vozila i naleta na vozilo ispred. Kako se radi o velikim brzinama, teška stradavanja su neminovna.

Kako bi spomenute dvije nezgode mogli biti simptomi pojave novog opasnog mjesa, na mjerodavnima je saniranje tog dijela ceste u smislu dopunske prometne signalizacije koja će vozače upozoravati na moguću opasnost.

Z A K L J U Č A K

Stanje sigurnosti na našim autocestama u 2003. godini prate negativni pokazatelji iskazani općim zbivanjima u sigurnosti cestovnog prometa. Glavno obilježje nezgoda na autocestama jest da se u četrdesetak posto slučajeva radi o slijetanjima vozila s kolnika. U nezgodama na ostalim cestama taj je postotak tri do četiri puta manji.

Svi smo veoma zadovoljni zbog ritma izgradnje novih autocesta, ali brzina je sigurno čimbenik koji dovodi do pogrešaka. Nažalost, pogreške koje se događaju prilikom projektiranja, izgradnje i opremanja autocesta potrebnom prometnom signalizacijom, redovito se skupo plaćaju – ljudskim životima. Sjetimo se sedam izgubljenih života 2001. godine na dionici A-1 od Karlovca do Vukove Gorice. Nakon puštanja u promet punog profila autoceste, na tom dijelu više nije bilo takvih nezgoda.

Kako se autoceste grade etapno, njihovi su smjerovi danas isprekidani pa je i donositi sudove snagom argumenata o tomu hoće li nam autoceste donijeti štогод dobrog vezano za sigurnost cestovnog prometa, veoma teško, pa i nemoguće. Kad određeni smjerovi budu u cijelosti završeni i kad prođe određeno vremensko razdoblje, moći ćemo i donijeti objektivnije sudove.

U svakom slučaju putovanja će nam biti puno ugodnija i za iznose cestarina, skuplja.

